

EMANUEL SWEDENBORG

**NAUKA
O ŽIVOTĚ
PRO NOVÝ JERUZALÉM
Z PŘEDPISŮ DESATERA**

1719

1938

2005

www.vesmirni-lide.cz

Úsudky slavných spisovatelů o Em. Swedenborgovi:

El. Barrett-Browningová:

Jediné světlo, ozařující život posmrtný, nalézá duše moje ve Swedenborgově filosofii.

Ralph Waldo Emerson:

Někdy jsem uvažoval o tom, že by prokázal moderní kritice největší zásluhy ten, kdo by poukázal na příbuznost mezi Shakespearem a Swedenborgem. Lidský duch jest stále ve zmatku. Touží po rozumu, touží po svatosti a jest stejně netrpěliv, je-li mu dáno jedno bez druhého. Jakž bývá u velikých lidí, zdá se i on (Swedenborg) rozmanitosti a nesmírnou velikostí svých schopností býti sjednocením několika osob, na způsob obrovských plodů, které v zahradě vyrůstají spojením čtyř nebo pěti jednotlivých květů. Jeden z missourií a mastodonů literatury, s nimiž celé sbory obyčejných učenců nemohou se měřiti. Jeho heroická osobnost rozechvěla taláry celé university. Naše knihy jsou nepravdivé, neboť jsou zlomky... ale Swedenborg jest systematický a zahrnuje celý svět v každé větě; všechny jeho prostředky jsou uspořádány, jeho schopnosti pracují s astronomickou přesností. Jeho náboženství myslí za něho a lze ho použítí universálně; on obrací je všemi směry a ono hodí se pro každý oddíl života označující a vysvětlující všechny okolnosti.

Odvažuji se tvrditi, že jako moralista Swedenborg převyšuje veškeru chválu a jakožto přírodopysk, psychologa, theolog může činiti mnohé a veliké nároky na vděčnost a obdiv procesionálních a filosofických fakult.

Thomas Carlyle:

... Přemýšlel jsem o znamenitém poselství s nímž byl vyslán ke svým spolubližním této epochy. Byl to muž velkého, nepopsatelného vzdělání, mohutného matehematického rozumu a nejbohabojnějšího a nejserafinstějšího duchovního uzpůsobení; muž, který jeví se mi bytí vznešeným, lásky hodným i tragickým, vyjádřiv množství myšlené, kteréž jestliže si je sám sobě vysvětlují, shledávám, že náleží k tomu, co jest v lidském myšlení nejvznešenějšího a nejtrvalejšího.

Coventry Patmore:

Nikdy mne neomrzí čísti Swedenborga, - jest nezměrně hluboký a přece prostý... Shledávám, že jeho díla překypují poznáním pravdy, a to v takové míře, že není jí rovna ve spisech neinspirovaných.

Stuart Mill:

Změř ho, jakožto muže vědy s Newtonem a shleď, že se mu vyrovná velikostí ducha; s Baconem a Platonem – a on jest veliký mezi největšími filosofy; s Boerrhavem a s Hallerem - a on je v přední řadě mezi fysiology; s theologickými spisovateli a vykladači Písma počínaje od Origena až po Adama Clarkeho - a kdo se mu vyrovná ?

**ZJEVENÍ BOŽÍ SKRZE EMANUELA SWEDENBORG
(SPISY NOVÉ CÍRKVE)
XII.**

**NAUKA
O ŽIVOTĚ
PRO NOVÝ JERUZALÉM.
Z PŘEDPISŮ DESATERA.**

- SV. I. NEBE A PEKLO.
- SV. II. STYK DUŠE S TĚLEM.
- SV. III. NOVÝ JERUZALÉM A JEHO NEBESKÁ NAUKA.
- SV. IV. O VÍŘE.
- SV. V. POSLEDNÍ SOUD A ZTROSOTANÁ BABYLONIE.
- SV. VI. O PÍSMU SVATÉM.
- SV. VII. O ÚČINNÉ LÁSCE.
- SV. VIII. BÍLÝ KŮŇ V APOKALYPSE.
- SV. IX. TĚLESA SVĚTOVÁ A JEJICH OBYVATELÉ.
- SV. X. STRUČNÝ VÝKLAD UČENÍ NOVÉ CÍRKVE.
- SV. XI. NAUKA O PÁNU
- SV. XII. NAUKA O ŽIVOTĚ

V Praze L. P. 1938
NAKLADATEL JAR. IM. JANEČEK,
Praha-Král. Vinohrady, Legerova ul. 18.

EMANUEL SWEDENBORG

**NAUKA
O ŽIVOTĚ
PRO NOVÝ JERUZALÉM.
Z PŘEDPISŮ DESATERA.**

Podle latinského originálu přeložil JAROSLAV IM. JANEČEK

SPIŠŮ EM. SWEDENBORG (SPIŠŮ NOVÉ CÍRKVE SVAZEK. XII.)

V Praze L. P. 1938
NAKLADATEL JAR. IM JANEČEK
Praha-Král. Vinohrady, Legerova ul. 18.

Vysvětlivky překladatele.

Slovo značí všude Slovo Boží.

Církev značí v tomto spise nikoliv církevní organizaci, nýbrž stav náboženství, čili království Božího při člověku. *“Pospolitost, kteráž zove se církví, skládá se z těch lidí, v nichž jest Církev; a Církev vstupuje ke člověku, jestliže jest znovuzrozován, a každý jest znovuzrozován tím, odstupuje-li ode zla hříchu a vystříhá se ho”* (Pravé křesť. nábož. 510).

Proprium, to, co jest přirozenosti člověka vlastní a její příslušností, a jest sobecké.

Citáty z Písma jsou buď podle překladu **“Bible Kralické”**, nebo podle **“Bible České”**, podle toho, jak který překlad nejvíce odpovídal překladu Swedenborgově. Kde překlad Swedenborgův odchyloval se od českých překladů bible, pořízen překlad přímo podle latinské citace Swedenborgovy.

Závorky [] uzavírají slova neb čísla, jež nejsou obsažena v originále, ale jež překladatelem byla pro větší zřetelnost textu, anebo pro doplnění vůbec, přidána.

Rejstřík na konci spisu připojený, nevyskytuje se při latinském originálu a sestaven podle jiných stávajících překladů spisu.

Název původního vydání:

DOCTRINA VITAE PRO NOVA HIEROSOLYMA ex Preceptis Decalogi

Amstelodami MDCCLXIX.

Ferd. Slabihoudek, Praha XIV., Sobčelavova 593.

VEŠKERÉ NÁBOŽENSTVÍ JEST VĚCÍ ŽIVOTA, A ŽIVOTEM NÁBOŽENSTVÍ JEST KONÁNÍ DOBRA.

1. Každý, kdo má náboženství, ví a uznává, že kdo žije dobře, bude spasen, a kdo zle žije, bude zatracen; neboť ví a uznává, že kdo dobře žije, i dobře smýšlí, nejen o Bohu, nýbrž i o bližním, nikoliv však ten, kdo žije zle. Životem člověka jest jeho láska, a cokoliv člověk miluje, to nejen že rád koná, nýbrž i rád na to myslí. Příčina tudíž, proč se říkává, že životem jest konání dobra, jest ta, že konání dobra tvoří jediný celek se smýšlením; nepůsobí-li jednotně u člověka, nejsou věci jeho života. V dalším bude to ještě dovozeno.

2. Že náboženství jest věcí života a že život jest konáním dobra, vidí každý, kdo čítá Slovo, a když je čte, uznává to. Ve Slově čte se toto: *"Zrušil-li by kdo jedno z přikázání těchto nejmenších, a učil by tak lidi, nejmenší slouti bude v království nebeském. Kdož by pakkoli činil a učil, ten veliký slouti bude v království nebeském. Nebo pravím vám: nebude-li hojnější spravedlivost vaše nežli zákoníků a farizeů, nikoliv nevejdete do království nebeského"*. (Mat. 5, 19. 20). *"Všeliký strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyťat a na oheň uvržen bývá. A tak tedy po ovocích jejich poznáte je"* (Mat. 7, 19. 20). *"Ne každý, kdož mi říká: Pane. Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdož činí vůli Otce mého. kterýž v nebesích jest"* (Mat. 7. 21). *"Množit' mi dějí v onen den: Pane, Pane, zdaliž jsme ve jménu tvém neprorokovali, a v tvém jménu divů mnohých nečinili? A tehdyť jim vyznám, že jsem vás nikdy neznal. Odejděte ode mne, činitelé nepravosti!"* (Mat. 7, 22. 23). *"Každého, kdož slyší slova má tato a plní je, připodobním muži moudrému, kterýž ustavěl dům svůj na skále. Každý pak, kdož slyší slova má tato, a neplní jich, připodobněn bude muži bláznů, kterýž ustavěl dům svůj na písku"* (Mat. 7, 24, 26). *"Ježíš řekl: Aj, vyšel rozsévač, aby rozséval, některá semena padla podle cesty, jiná na místa skalnatá, jiná pak padla do trní, a jiná padla v zemi dobrou. V dobrou zemi vsátý ten jest, kterýž slyší slovo a všímá si jej a pak užitek nese a koná, někdo stý, a jiný šedesátý, jiný pak třicátý. Kdo má uši k slyšení, slyš!"* (Mat. 13, 3—9, 23). *"Syn zajisté člověka přijde v slávě Otce svého s anděly svými, a tehdyž odplatí jednomu každému podle skutků jeho"* (Mat. 16, 27). *"Bude odjato od vás království Boží, a bude dáno lidu, činícímu užitky jeho"* (Mat. 21, 43). *"Když pak přijde Syn člověka, tedy se posadí na trůnu velebnosti své, a k ovčím na pravici řekne: "Pojďte, požehnaní, dědičně vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa. Neboť jsem lačněl, a dali jste mi jísti, žíznil jsem a dali jste mi pítí; cizincem jsem byl, a přijímali jste mne. Nah, a přioděli jste mne; nemocen jsem byl, a navštívili jste mne; v žaláři jsem seděl a přicházeli jste ke mně". Tedy odpovédí jemu spravedliví, řkouce: "Kdy sme tě viděli tak ?" A odpovídaje Král, dí jim: "Amen, pravím vám: Cožkoli jste činili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste činili." A Král podobně řekne kozlům, kteří jsou po levici, a ježto oni totéž nečinili, řekne: "Jděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblům i andělům jeho!"* (Mat. 25, 31—46). *"Neste ovoce hodné pokání, jižť jest i sekera ke kořenu stromu přiložena. Protož každý strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyťat a na oheň uvržen bývá"* (Luk. 3, 8. 9). *"Co pak mi říkáte: Pane, Pane a nečiníte, což pravím? Každý, kdož přichází ke mně, a slyší řeči mé a koná je, podoben jest člověku, stavějícímu dům. kterýž založil grunty na skále. Ale kdož slyší a nečiní, podoben jest člověku, kterýž staví dům na zemi bez gruntu"* (Luk. 46—49). *"Ježíš řekl jim: "Matka má a bratři moji jsou ti, kteříž slovo Boží slyší a p1ní je"* (Luk. 8, 21). *"Počnete vně státi a tlouci na dvěře, řkouce: Pane, otevři nám, a on odpovídaje, díť vám: Neznám vás, odkud jste ? Odejdětež ode mne všichni činitelé nepravosti!"* (Luk. 13, 25 — 27). *"Totot' pak jest ten soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu, nežli světlo, neboť skutkové jejich byli zlí. Každý, kdož zle činí, nenávidí světla, aby nebyli trestáni"*

skutkové jeho. Ale kdož činí pravdu, jde k světlu, aby zjevení byli skutkové jeho, ježto v Bohu učinění jsou" (Jan 3, 19—21) "A půjdou ti, kteříž dobré věci činili, na vzkříšení života" (Jan 5r 29). "Víme, že Bůh hříšníků neslyší, ale kdo by ctitel Boží byl, a vůli jeho činil, tohoť slyší" (Jan 9, 31). "Znáte-li tyto věci. blahoslavení jste, budete-li je činiti" (Jan 13, 17). [..Milujete-li mne, přikázání mých ostříhejte]. "Kdož by měl přikázání má, a konal je, onť jest ten, kterýž mne miluje, a jáť jej budu milovati, a zjevím jemu samého sebe, a k němu přijdeme, a příbytek u něho učiníme. Kdož nemiluje mne, slov mých neostříhá" (Jan 14, 15. 21—24). "Ježíš řekl: "Já jsem ten vinný kmen pravý, a Otec můj vinař jest. Každou ratolest, která ve mně nenese ovoce, odřezuje, a každou, která nese ovoce, čistí, aby hojnější ovoce nesla" (Jan 15, 1. 2). "V tomť bývá oslaven Otec můj, když ovoce nesete hojné a budete moji učedlníci" (Jan 15, 8). "Vy přátelé moji jste, učiníte-li to, což já přikazuji vám. Já jsem vás vyvolil, abyste ovoce přinesli, a ovoce vaše aby zůstalo" (Jan 15, 14. 16). "Pán řekl k Janovi: "Andělu Efezské církve piš: Známt' skutky tvé; mámt' proti tobě to, že jsi tu první lásku svou opustil. Čiň pokání a první skutky. Pakliť toho nebude, pohnuť svícem tvým z místa jeho" (Zjev. 2, 1. 2. 4. 5). "Andělu Smyrenské církve piš: Vím o skutcích tvých" (Zjev. 2, 8). "Andělu Pargamenské církve piš: Vím skutky tvé. Činiž pokání" (Zjev. 2, 12. 13. 16). "Andělu Tyatirské církve piš: Známt' skutky tvé i lásku, a skutky tvé pozdější, které větší jsou, nežli první" (Zjev 2, 18. 19). "Andělu církve Sardinské piš: Vím skutky tvé, že máš jméno, že jsi živ. ale jsi mrtvý. Neboť jsem nenalezl skutků tvých dokonalých před Bohem, čiň pokání !" (Zjev. 3, 1. 2. 3). "Andělu Filadelfické církve piš: Vím skutky tvé" (Zjev. 3, 7. 8). "Andělu církve Laodicenské piš: Vímť skutky tvé. Čiň pokání" (Zjev. 3, 14. 15. 19). "Slyšel jsem hlas s nebe, řkoucí: Piš: Blahoslavení jsou od této chvíle mrtví, kteříž v Pánu umírají. Duch dí, aby odpočinuli od prací svých, skutkové pak jejich jdou za nimi" (Zjev. 14. 13). "Kniha jest otevřena, to jest kniha života, i souzení jsou mrtví podle toho, jakž psáno bylo v knize, všichni podle skutků svých" (Zjev. 20. 12. 13). „Aj, přijdu brzo, a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému u podle skutků jeho" (Zjev. 22, 12). Rovněž tak ve Starém Zákoně: "Odplatím jim podle skutků jejich a podle činů rukou jejich!" (Jer. 25, 14). "Jehovo, jehož oči otevřené jsou na všechny lidi, abys odp1ati1 jednomu každému podle cest jeho a podle ovoce skutků jeho" (Jer. 32, 19). "Vyhledávati budu na něm cest jeho, a skutky jeho mu odplatím" (Oz.. 4, 9). "Jehova učinil nám podle cest našich a podle skutků našich" (Zach. 1, 6). A na mnoha jiných místech řekl, že mají zachovávat jeho ustanovení, rozkazy a přikázání, jako: "Ostříhejte ustanovení mých a soudů mých. Člověk ten. kterýž by je činil, živ bude skrze ně" (3 Mojž. 18, 5). "Ostříhejte všech ustanovení mých a všech soudů mých a čiňte je" (3 Mojž. 19. 37: kap. 20. 8; kap. 22, 34). "Požehnání, budou-li zachovávat přikázání, a kletby, nebudou-1i jich zachovávat (3 Mojž. 26, 4-46) Synům Izraele bylo přikázáno, aby si nadělali třepení na podolcích oděvů svých, aby se pamatovali a činili všechna přikázání Jehovy (4 Mojž. 15, 38. 39), a v tisíci jiných místech. Že jsou to skutky, kteréž vytvářejí člověka Církve, a že ten podle nich bude spasen, učí Pán i v podobenstvích, z nichž mnohá v sobě obsahují, že kdo dobro koná, bude přijat, kdo zlo koná, bude zavržen; jako v podobenství o dělnících na vinici (Mat. 21, 33—24); o fíku, který nepřinášel ovoce (Luk. 13, 6 a d.); o talentech a minách*), s nimiž měli těžiti (Mat. 25, 14—31; Luk. 19, 13—25); o Samaritánovi, kterýž obvázal rány poraněnému od loupežníků (Luk. 10, 30—37); o bohatci a Lazarovi (Luk. 16, 9—311; o deseti pannách (Mat. 25, 1—12).

Swedenborg, Nauka o životě - 1

3. Že každý, kdo má náboženství, ví a uznává, že kdo dobře žije, bude spasen a kdo zle žije, bude zatracen, to pochází od spojení nebe se člověkem, kterýž ze Slova zná, že jest jediný Bůh, že jest nebe a peklo, jakož i život po smrti. Z toho vzniká ono všeobecné vycítění a proto také v nauce athanasijské víry o trojjedinosti, kteráž všude v celém křesťanském světě jest přijata, to, co se na jejím konci praví, všeobecně jest přijímáno, totiž: "Ježíš Kristus, kterýž pro naše spasení trpěl, vstoupil na nebesa a sedí na pravici všemohoucího Otce, odkudž opět přijde soudit živé i mrtvé; a pak ti, kdož dobře činili, vejdou do života věčného, ti však, kdo zlo činili, do ohně věčného."

*) **Talentum**, váha, obsahující šedesáte hřiven; druh váhy. **Mina**, druh řecké mince. V překladech podobenství toho mluví se pouze o hřivnách. (Pozn. překl.)

4. Jsou však přece v Církvi křesťané mnozí, kteří učí, že samotná víra spasí a nikoliv nějaké dobro života čili dobrý skutek. Ti také dodávají, že zlo života čili zlý skutek neztracuje ty, kdož samotnou věrou byli ospravedlněni, ježto jsou v Bohu a v milosti. Jest však ku podivu, že tací, ačkoliv tak učí, přece jen uznávají — což děje se na základě povšechného vycitňování s nebe — že spaseni jsou ti, kdož dobře žijí, a zatraceni ti, kdož zle žijí. Že toto stále uznávají, vysvítá z modlitby, jež jak v Anglii, tak v Německu, Švédsku a Dánsku bývá čtena lidu, přistupujícímu ke Svaté Večeři. Jest známo, že v oněch královstvích jsou tací, kdož učí oné samotné víře. Modlitba, jež v Anglii jest předčítána před lidem, přistupujícím ke svátosti Večeře Páně, jest tato:

5. **"The way and means to be received as worthy partakers of that Holy Table is First, to examine your lives and conversations by the rule of Gods commandments, and wherein so ever ye shall perceive yourselves to have offended either by will, word or deed, there be bewail your own sinfulness, and to confess yourselves to Almighty God, with full purpose of amendment of life; ad if ye shall perceive your offences to be such, as are not only against God, but also against yours neighbours, then ye shall reconcile yourselves unto them, being ready to make restitution and satisfaction according to the utmost of your power, for all injuries and wrongs done by you to any other, and being likewise ready to forgive others that have offended you, as ye would have forgivened of yours offences of Gods hand, for otherwise the receiving of the Holy Communion doth nothing else but enerease your damnation. Therefore if any of you be a blasphemer of God, or hinderer or flanderer of his word, or adulterer, or be in malice or envy, or in any other grievous erime, repent you of yours sins, or else come not to the Holy Table; left after the taking of that Holy Sacrament the Devil enter into you, as he entered into Judas, and fill you with all iniquites, and bring you to destruction both of body and soul."**

6. Toto v latinské [a zde v české] řeči zní takto: "Toto jest cesta a toto jest prostředek, jímž lze důstojně zúčastniti se Svaté Večeře. Prvé jest: aby každý jednání svého života a své chování zkoumal podle předpisů přikázání Božích, a nalezne-li, že proti některému z nich svou vůlí, slovem neb činem se prohřešil, má litovati své hříšnosti a před Všemohoucím Bohem vyznání učiniti s upřímným úmyslem, že polepší svůj život. A shledá-li, že jeho chyby jsou takové, že nejsou proti Bohu, nýbrž i proti bližnímu, tu má se s bližním smířiti a býti ochoten, jak mu to jen jest možno, za spáchané bezpráví a zlo dáti náhradu a zadostiučinění. Rovněž má býti ochotou jiným odpustiti jejich poklesky, tak jako on si přeje, aby mu jeho poklesky Bohem byly odpuštěny. Neboť jinak přijímání Svaté Večeře nezpůsobuje jiného, než že zvyšuje jeho zatracení. Je-li tudíž někdo mezi vámi rouhačem proti Bohu, hanobí teleni nebo posměvačem Jeho Slova. nebo cizoložníkem, anebo žije-li ve zlobě nebo v nepříznivosti. anebo v nějaké jiné hrubé nepravosti, nechť činí pokání z hříchů svých, anebo nepřistupuje k Večeři Páně. Jinak po přijetí jí vjede do něho ďábel, jako vjel do Jidáše a naplní jej všelikou nepravostí, a duši a tělo jeho zahubí."

7. Bylo mi popřáno otázati se v duchovním světě některých kněží z Anglie, kteří znali a kázali jen samojedinou víru. zda, když předčítali onu modlitbu, v níž víra vůbec ani není jmenována, věřili, že jest tomu tak. a že kdyby konali zlo a nečinili pokání, ďábel do nich vjede jako do Jidáše a že zahubí jejich tělo i duši. I řekli, že v onom stavu, v němž byli, když onu modlitbu předčítali, nevěděli a nesmysleli jinak, nežli že jest to pravé náboženství; když však sestavovali a vybrušovali svá kázání, nesmysleli tak; ježto o víře měli zato, že jest jediným prostředkem spásy, a o dobru života, že jest pouze morálním přídavkem pro veřejné dobro. Nicméně však byli usvědčeni, že i oni měli povšechné vycitňování, že ten, kdo dobře žije, bude spasen, a kdo zle žije, že bude zatracen, a že tohoto vycitňování se jim dostávalo, když nebyli ve svém propriu.

8. Příčina, proč veškeré náboženství jest věcí života, jest ta, že každý po smrti jest svým životem; neboť život ten zůstává týž, jaký on měl na světě. a nemění se; neboť zlý život nemůže býti proměněn v dobrý život, aniž dobrý život ve zlý život, ježto jsou sobě opačný a proměna v to, co jest opakem, jest zničením. Proto, ježto jsou opaky, zove se dobrý život životem a zlý život smrtí. Z toho vyplývá, že náboženství jest věcí života, a že životem jest konání dobra. Že člověk po smrti jest takový, jaký byl jeho život na světě, seznati lze v díle **"Nebe a peklo" č. 470-484.**

(2)

NIKDO NEMŮŽE KONATI ZE SEBE DOBRO, KTERÉ JEST SKUTEČNÝM DOBREM.

9. Až doposud sotva kdo věděl, zda dobro, které koná, jest z něho samého, anebo z Boha; příčina toho jest v tom, že církev odloučila víru od účinné lásky, a dobro jest věcí účinné lásky. Člověk obdarovává chudé, pomáhá potřebným, vede náklad na kostely a nemocnice, pečuje o církev, vlast a spoluobčany, dochází pilně do kostela, zbožně naslouchá a modlí se, čte Slovo a různé pobožné knihy, přemýšlí o své spáse — neví však, zda toto vše koná za sebe či z Boha. Může totéž konati z Boha, a může to také konati ze sebe; koná-li to z Boha, jest to dobré, koná-li to ze sebe, není to dobré. Ba, vyskytují se i dobra, podobná dobru, konanému ze sebe, která jsou zřejmě zlá, jako jsou na př. pokrytecká dobra, která jsou klamavá a podvodná.

10. Dobra z. Boha a dobra ze sebe mohou býti přirovnávána ke zlatu. Zlato, kteréž veskrze jest zlatem. a zove se zkušebním zlatem, jest dobré zlato; se stříbrem smíchané zlato jest rovněž zlatem, ale jest dobré vždy jen podle [míry] smíšení, a tím méně dobré jest zlato, smíšené s mědí. Ale zlato, uměle připravené, a které barvou zlatu se podobá, není dobré, neboť není v něm substance zlata. Vyskytuje se též pozlacení, jako pozlacené stříbro, měď, železo, cín. olovo, dále i pozlacené dřevo a pozlacený kámen, kteréž svým povrchem rovněž mohou se zdáti jakoby zlatem, které však nejsou zlatem a tudíž mohou býti ceněny buď podle hodnoty umělecké práce, buď podle hodnoty pozlaceného materiálu, anebo podle ceny zlata, které mohlo by se získati odškrabáním. Tyto hodnoty liší se od hodnoty pravého zlata tak, jako šaty člověka od člověka samého. Může i ztrouchnivělé dřevo, škvár, ba i mrva býti pozlacena; toto jest zlato, které může býti přirovnáno k dobru farizejskému.

11 Člověku jest z věd známo, zda zlato jest co do své substance dobré, zda jest promíšené a zfalšované, anebo zda jest jen povlakem, není mu však známo z vědy, zda dobro, které koná, jest samo sebou dobrem. Ví pouze, že dobro z Boha jest dobrem, a že dobro z člověka není dobrem. Ježto v zájmu spasení jest důležité věděti, zda dobro, které člověk koná, jest od Boha, anebo není od Boha, proto musí to býti zjeveno; prve však než bude to zjeveno, budiž pověděno něco o dobrech.

12. Jest dobro občanské, dobro mravní a dobro duchovní. Dobro občanské jest to, co člověk koná podle občanských zákonů. Skrze toto dobro a podle něho člověk jest občanem ve světě přírodním. Dobro mravní jest to, co člověk koná podle zákonů rozumových. Tímto dobrem a podle něho jest člověkem. Dobro duchovní jest to. co člověk koná podle zákona duchovního. Tímto dobrem a podle něho jest člověk občanem v duchovním světě. Tato dobra následují za sebou v tomto pořádku: dobro duchovní jest nejvyšší, dobro mravní jest prostřední, a dobro občanské jest nejposlednější.

13. Člověk, který má duchovní dobro, jest i mravně a občansky dobrým člověkem; člověk, který nemá duchovního dobra, jeví se jen jako mravně a občansky dobrý, ale není jím. Že

člověk, který má duchovní dobro, jest i mravně a občansky dobrým člověkem, jest proto, že duchovní dobro má v sobě podstatu dobra a z ní i dobro mravní a občanské. Podstata dobra nemůže pocházeti odnikud jinud, nežli z Něho, který jest dobrem samým. Obratiž svoje myšlenky kamkoliv, zbystři svou pozornost a zkoumej; odkud dobro jest dobrem, a seznáš, že to jest od jeho podstaty, a že to jest dobré, co má v sobě podstatu dobra, a tudíž že to jest dobré, co jest od Dobra samého a tudíž od Boha; tudíž že dobro, které není od Boha, nýbrž od člověka, není dobré.

14. Z toho, co v "**Nauce o Písmu sv.**" (č. 27, 23, 38) bylo řečeno, lze seznati, že to, co je nejvyšší, střední a poslední, tvoří jediný celek, jako konečný účel, příčina a působená, a že ježto tvoří jediný celek, účel sám nazývá se prvním účelem, příčina středním účelem a působení posledním účelem. Z toho vysvítá, že u člověka, který má duchovní dobro, jeho mravnost jest střední duchovností a jeho občanství poslední duchovností. Toť tedy příčina, proč bylo řečeno, že člověk, který má duchovní dobro, jest i mravně dobrým a občansky dobrým, a že člověk, který nemá duchovního dobra, není ani mravně dobrým, ani občansky dobrým člověkem, nýbrž že se to jen zdá, jakoby jím byl. Zdá se to jemu i ostatním.

15. Že člověk, který není duchovní, přece jen může rozumně smýšleti a tudíž i mluvit, právě tak, jako duchovní člověk, jest proto, že rozum člověka může býti povznesen do světla nebes, jímž jest pravda, a může z něho viděti; vůle člověka však nemůže býti podobně povznesena do tepla nebes, jímž jest láska a z něho pak jednati. Toť jest příčinou, že pravda a láska netvoří jediného celku u člověka, není-li člověk duchovním. Toť jest též příčina, že člověk může mluvit. To také tvoří rozdíl mezi člověkem a zvířetem. Ježto rozum může býti povznesen do nebe, kdežto u vůle není tomu tak, proto člověk může býti přetvořen a státi se duchovním člověkem, avšak teprve tehdy jest přetvořen a stává se duchovním, když i jeho vůle jest povznesena. Ježto dar rozumu je nad darem vůle, proto člověk, nechť jest jakýkoliv, i zlý, může rozumově mysleti a z toho i mluvit, právě tak, jako člověk duchovní; že však přece jen není rozumný, děje se proto, že rozum nevede vůli, nýbrž vůle vede rozum, rozum však, jakž v "**Nauce o Písmu svatém**" (č. 115) se praví, pouze učí a ukazuje cestu. A dokud vůle společně s rozumem není v nebi, dotud člověk není duchovní, a tudíž ani ne rozumný; neboť je-li ponechán své vůli čili své lásce, zavrhuje představy svého rozumu o Bohu, o nebi a o věčném životě, a místo nich přijímá takové, které souhlasí s náklonností jeho vůle, a které on nazývá rozumovými. Toto však lze seznati v pojednáních díla "**O moudrosti andělů**".

16. V dalším budou ti, kdož konají dobro ze sebe, nazváni přírodními lidmi, ježto to, co jest morální, a občanské u nich, jest svou podstatou přírodní; ti však, kdož dobro konají z Pána, nazváni budou duchovními lidmi, ježto to, co jest morální a občanské u nich, svou podstatou jest duchovní.

17. Že nikdo sám ze sebe nemůže konati dobro, které bylo by dobrem, učí Pán u Jana: "*Nemůže člověk vzíti ničeho, leč by jemu dáno bylo s nebe*" (Jan 3, 27), a u téhož: "*Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé; neboť beze mne nic nemůžete učiniti*" (Jan 15, 5). [Jest řečeno:] "*Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé, ježto od Pána jest všechno dobro; ovoce jest dobro.*" [Jest řečeno:] "*Beze mne nic nemůžete učiniti.*" ježto nikdo nemůže to učiniti sám ze sebe. *Ti, kdož věří v Pána a dobro konají z Něho, jsou nazváni synové světla* (Jan 12, 36; Luk. 16, 8), *synové svatby**) (Mař. 2, 19), *synové vzkříšení* (Luk. 20, 36), *synové Boží* (Luk. 20, 36; Jan 1, 12). *z Boha zrození* (Jan 1, 13); *že Boha viděti budou* (Mat. 5, 8); *že Pán příbytek u nich učiní* (Jan 14, 23); *že mají víru Boží* (Mar. 12, 22); *že skutky jejich od Boha činěny jsou* (Jan 3, 21). Toto souborně jest uloženo v těchto slovech: "*Kteráž pak koli přijali Ježíše, dal jim moc, syny Božími býti, těm, kteří věří ve jméno jeho. Kterí ne z krve, ani z vůle muže, ale z Boha zrozeni jsou*" (Jan 1, 12, 13). Věřiti ve jméno Syna Božího jest věřiti Slovu, a žiti podle něho; vůle těla jest proprium vůle člověka, kteréž samo sebou jest zlem, a "vůle muže" jest proprium jeho rozumu, které samo sebou jest nepravdou ze zla; zrození z nich" jsou ti, kdož z propria chtějí a jednají, a přemýšlejí a

mluví; z Boha zrození jsou ti, kdož činí tak z Pána. Slovem, co není dobrem, jest od člověka, ale co jest dobrem, jest od Pána.

*) Kralický překlad: **synové ženichovi**. (Pozn. překl.)

(3)

JAKOU MĚROU ČLOVĚK VYSTŘÍHÁ SE ZLA JAKOŽTO HŘÍCHU, TOU MĚROU ČINÍ DOBRO NIKOLIV ZE SEBE. NÝBRŽ Z PÁNA.

18. Kdož by nevěděl a věděti nemohl, že zlo překáží tomu, aby Pán mohl vejíti ke člověku; neboť zlo jest peklem, a Pán jest nebem, a peklo a nebe jsou opaky; jakou měrou tudíž člověk jest v jednom, tou měrou nemůže býti ve druhém; neboť jedno proti druhému jedná a ruší je.

19. Člověk, dokud žije na světě, jest uprostřed mezi peklem a nebem: dole jest peklo a nahoře jest nebe, a tak udržován jest ve svobodě, obrátiti se buď k peklu, nebo k nebi. Obrací-li se k peklu, odvrací se od nebe; obrací-li se však k nebi, odvrací se od pekla. Nebo, což jest totéž: člověk, pokud jest na světě, stojí uprostřed mezi Pánem a ďáblem, a jest udržován při svobodě, obrátiti se k jednomu nebo ke druhému; obrací-li se k ďáblu, odvrací se od Pána, a obrací-li se k Pánu, odvrací se od ďábla. Nebo, což jest totéž: člověk, pokud jest na světě, jest uprostřed mezi zlem a dobrem, a jest udržován při svobodě, obrátiti se k tomuto či onomu; obrací-li se ke zlu, odvrací se od dobra: obrací-li se však k dobru, odvrací se od zla.

20. Bylo řečeno, že člověk udržován jest při svobodě, obrátiti se semo nebo tamo. Této svobody nemá nijaký člověk ze sebe, nýbrž z Pána, pročez jest řečeno, že jest v ní udržován. O rovnováze mezi nebem a peklem, a že člověk jest v ní a tudíž ve svobodě, viz v díle "**Nebe a peklo**", **č. 589 až 596 a č. 597 až 603**. Že každý člověk jest udržován ve svobodě, a že ta nikomu není odjímana, bude lze seznati na příslušném místě.

21. Z toho zřejmě vyplývá, že člověk tou měrou, jak vystřihá se zla, jest u Pána a v Pánu, a jak jest v Pánu, tak nekoná dobro ze sebe, nýbrž z Pána. Z toho vyplývá všeobecný zákon, že jakou měrou vystřihá se někdo zla, tou měrou koná dobro.

22. Jsou však dvě věci žádány: jednou jest, že člověk musí vystřihati se zel, protože jsou hříchem, t. j. protože jsou pekelné a ďábelské a tudíž jsou proti Pánu a proti božskému zákonu. Druhým požadavkem jest, že člověk musí vystřihati se zla jako hříchu, jakoby sám od sebe, že však musí věděti a věřiti, že tak koná z Pána. Avšak o tomto a o onom požadavku budiž pojednáno ve člancích dalších.

23. Z toho vyplývají tyto tři poučky: I. že když člověk chce a koná dobra prve než by vystřihal se zel jakožto hříchu, jeho dobra nejsou dobré. — II. Že když člověk zbožně smýšlí a mluví, ale nevystřihá se zla jakožto hříchu, jeho zbožnost není zbožností. III. Že člověk, který mnoho toho zná a mnohému rozumí, ale nevystřihá se zla jakožto hříchu, rovněž není moudrým.

24. I. Když člověk dobro chce a koná prve než by se vystřihal zla jakožto hříchu, jeho dobra nejsou dobré - což jest proto, že [jak výše bylo řečeno] dříve není v Pánu. Dává-li tudíž chudým, pomáhá-li potřebným, pečuje-li o chrámy a nemocnice, prokazuje-li dobro církvi,

vlasti a spoluobčanům, vyučuje-li evangeliu obrací-li jiné [na víru], vykonává-li spravedlnost při soudech, jeví-li bezelstnost v obchodech a ve svých pracích přesnost, ale přece jen zlo, t. j. podvody, cizoložstva, nenávisť, rouhání a jiné podobné věci za nic pokládá, tu není možno, aby konal jiná dobra, nežli taková, která uvnitř jsou zlá, neboť činí je ze sebe a nikoliv z Pána, a tudíž jest v nich on sám a nikoliv Pán, a dobra, v nichž jest člověk sám, jsou vesměs poskvrněna jeho zlem, a mají na zřeteli jej samého a svět. Ale tytéž skutky, kteréž výše byly zmíněny, jsou vnitřně dobré, jestliže člověk vystříhá se jakožto hříchu zel, jako jsou: podvody, cizoložstva, nenávisť, rouhání a podobné věci; neboť pak činí skutky ty z Pána a praví se o nich. že jsou v Bohu konány (Joel. 3, 19. 20. 21).

25. II. Jestliže člověk zbožně smýšlí a mluví, ale zla jakožto hříchu se nevystříhá, jeho zbožnost není zbožností, což má svou příčinu v tom, že člověk ten není v Pánu. Jestliže na př. navštěvuje chrámy a naslouchá zbožně kázáním, čte-li Slovo a různé zbožné knihy, chodí-li ke svaté Večeři Páně, modlí-li se denně, a třeba by dokonce mnoho na Boha a na spásu myslil, ale přece jen zlo, kteréž jest hříchem, jako na př. podvody, cizoložstva, nenávisť, rouhání a podobné věci za věci nedůležité by pokládal, tu nemůže míti nijakých zbožných myšlenek a řečí nežli takových, které vnitřně nejsou dobré, neboť jest v nich člověk sám se svým zlem. On toho sice neví, nicméně však ona zla jsou uvnitř a před ním skryta; neboť jest to jako pramen, jehož voda hned od samého zřídla jest nečistá. Vykonávání jeho zbožnosti jest buď pouhým zvykem, anebo má na zřeteli záslužnost, anebo jest pokrytecké. Skutky ty sice vzestupují k nebi, ale jsou sráženy na své cestě a klesají dolů jako kouř ve vzduchu.

Swedenborg. Nauka o životě. 2

26. Bylo mi popřáno viděti a slyšeti po smrti mnohé, kteří vypočítávali své dobré skutky a různé úkony zbožnosti, jichž výše [v č. 24 a 25] bylo vzpomenuto, jakož i mnohé jiné. Mezi nimi viděl jsem i některé, kteří měli lampy, ale neměli oleje. A bylo zkoumáno, zda vystříhali se zla jakožto hříchu, a bylo shledáno. že nikoliv, pročez bylo jim řečeno, že jsou zlí. Spatřil jsem pak, kterak ubírají se do jeskyň, kdež byli jiní zlí, jim podobní.

27. III. Člověk, byť i mnoho znal a mnohým věcem rozuměl, ale nevystříhal by se zla jako hříchu, rovněž není moudrým. Toto vyplývá z podobné příčiny, o níž dříve byla řeč, že totiž jest moudrým ze sebe a nikoliv z Pána. Byť znal učení své církve a to ve všech jeho částkách; byť je dovedl odůvodňovati jak Slovem, tak důvody rozumovými; byť znal nauky všech církví od samého počátku, a zároveň též znal všechny výroky sněmů církevních; ba byť by i pravdy znal, je viděl [uznával] a jim rozuměl; byť věděl, co je pokání a odpuštění hříchu, co je znovuzrození, co jest křest a Večeře Páně, co je Pán a co je vykoupení a spasení — tu přece jen není moudrým, jestliže zla nevystříhá se jakožto hříchu, neboť poznatky jsou bez života, ježto jsou toliko v jeho rozumu a nikoliv zároveň v jeho vůli. a to, co je takovéto, časem zaniká z příčiny, o níž výše v č. 15. byla řeč. Také člověk po smrti to odhazuje, ježto nesouhlasí to s náklonností jeho vůle. Nicméně však poznatky jsou nanejvýš důležité, ježto učí, kterak by člověk měl jednati; a jestliže jich použije, tu u něho žijí, dříve však nikoliv.

28. Tomuto všemu, co dosud bylo řečeno, učí Slovo na mnoha místech. Z těch budtež uvedena toliko tato. Slovo učí, že nikdo nemůže býti v dobru a zároveň ve zlu. nebo, což jest totéž, že nikdo vzhledem ke své duši nemůže býti v nebi a zároveň v pekle. Tomu učeno jest těmito slovy: *“Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti. Neb zajisté jednoho nenáviděti bude, a druhého milovati, aneb jednoho přidržeti se bude, a druhým pohrdne . Nemůžete Bohu sloužiti i mamoně”* (Mat. 6, 24). *“Kterakž byste mohli dobré věci mluvíti, jsouce zlí? Nebo z hojnosti srdce ústa mluví. Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé”* (Mat. 12, 34. 35). *“Dobrý strom nenese ovoce zlé; každý strom po svém vlastním ovoci bývá poznán, neboť nesbírají s trní fíků, ani s hloží sbírají hroznů”* (Luk. 6, 43. 44).

29. Slovo učí, že nikdo nemůže dobro konati ze sebe, nýbrž z Pána: *"Ježíš řekl: Já jsem ten vinný kmen pravý a Otec můj vinař jest. Každou ratolest, kteráž ve mně nenese ovoce, odřezuje, a každou, kteráž nese ovoce, čistí, aby hojnější ovoce nesla. Zůstaňtež ve mně, a já ve vás. Jakož ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstala-li by při kmenu, takž ani vy, leč zůstanete v e mně. Já jsem vinny kmen a vy ratolesti, kdo zůstává ve mně, a já v něm, ten nese ovoce mnohé; neboť beze mne nic nemůžete učiniti. Nezůstal-li by kdo ve mně, vyvržen bude ven jako ratolest, a uschneť, a budouť sebrány, a na oheň uvrženy, a shořít"* (Jan 15, 1—6).

2*

30. Slovo učí, že tou měrou, jak člověk není ode zla očištěn, jeho dobro není dobrem, a jeho zbožnost není zbožností, a on sám není moudrým, a obráceně, a učí to v těchto místech: *"Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, že jste se připodobnili hrobům zbíleným, kteříž sic zdají se zevnitř krásní, ale uvnitř jsou plní kostí umrlců i vši nečistoty. Tak i vy zevnitř zajisté zdáte se lidem spravedliví, ale vnitř plní jste pokrytectví a nepravosti. Běda vám, že čistíte zevnějšek konvice a mísy, ale vnitřek jest pln loupeže a nestřídmosti. Farizei slepče, vyčist' prve to, co vnitř jest v konvi a v míse, aby i to, což jest zevnitř, bylo čisto"* (Mat. 23, 25 až 28). Dále na tomto místě u Izaiáše: *"Slyšte slovo Jehovy, knížata Sodomská, ušima pozorujte zákona našeho Boha, lide Gomorský! K čemu jest mi množství obětí vašich? Nepřinášejte více marně minchu*)! Kadění v ohavnosti mám, nov měsíce a soboty; nemohu snésti nepravosti. Nov měsíce a slavnosti, vámi stanovené, protiví se duši mé. Protož, když již rozprostíráte ruce své, zastírám očí svých před vámi, a ačkoliv mnoho modliteb konáte, přece jen nechci vás slyšeti, ruce vaše krve plné jsou! Proto umyjte se, očišťte se, odvržte zlobu skutků svých od očí mých! Přestaňte zle činiti. Budou-li hříchové vaši jako červc, jako sníh zbělejší; budou - 1 i jako purpur, přece jen jako vlna budou"* (1, 10 až 18). Tím bylo tedy všeobecně řečeno, že když člověk nevystříhá se zla, celá jeho bohoslužba, jakož i všechny jeho skutky nejsou dobré, neboť jest řečeno: nemohu snésti nepravosti, očišťte se, odvržte zlobu skutků svých, přestaňte zle činiti. — U Jeremiáše: *"Navraťte se již jeden každý s cesty své zlé a polepšete skutky své"* (Jer. 35, 15). Že tací nejsou moudřími, u Izaiáše: *"Běda těm, kteří jsou moudří sami od sebe a podle zdání svého chytří"* (5, 21). U téhož: *"Zahyne moudrost moudrých a rozum rozumných. Běda těm, kdož mají hluboký úsudek, ale jejichž skutky dějí se v temnotě!"* (Iz. 29, 14, 15), a jinde u téhož: *"Běda těm, kteří se utíkají do Egypta a na koně se spoléhají a doufají ve vozích, že jich mnoho, a v jezdcích, že jsou silní, avšak na Svatého v Izraeli nehledí a Jehovu nehledají. Ale On povstane proti domu zlostníků a proti [oné] opoře těch, kteříž páší nepravost; neboť Egypt není Bůh a koňové jeho jsou tělo, ne duch"* (Iz. 31, 1. 2. 3). Takto popsána jest vlastní inteligence. Egypt jest vědění, kuň jest z něho vytvořený rozum, vůz jest nauka z něho, jezdcem jest z nauky té vznikající inteligence, o níž se praví: *"Běda tem, kteříž na Svatého v Izraeli nehledí a Jehovu nehledají. Zlouba jejich skrze zlo rozumí se [slovy]: Povstane proti domu zlostníků a proti oné opoře pachatelů nepravosti. Že tyto věci jsou z propria. a tudíž není v nich života, rozumí se tím, že Egypt jest člověk a nikoliv Bůh, a že koňové jeho jsou tělo a nikoliv duch; člověk a tělo jsou proprium člověka, Bůh a duch jsou život z Pána; koňové egyptští jsou vlastní inteligenci. O inteligenci ze sebe a o inteligenci z Pána jest mnohé řečeno ve Slově, což stává se zjevné jedině skrze duchovní smysl [Slova]."*

*) **Mincha** (hebr.) — odpolední modlitba Židů. (Pozn. překl.)

Že nikdo není spasen dobrem ze sebe, ježto nejsou to dobra, vysvětluje z tohoto: *"Ne každý, kdož mi říká: Pane, Pane, vejde do 'království nebeského, ale ten, kdož činí vůli Otce mého. Mnozíť mi dějí v onen den: Pane, Pane, zdaliž jsme ve jménu tvém neprorokovali a ve jménu tvém d'áblů nevymítali, a v tvém jménu divů mnohých nečinili? A tehdyť jim vyznám: Neznám vás, odejděte ode mne, činitelé nepravosti"* (Mat. 7, 21. 22. 23). A jinde: *"Počnete vně státi a tlouci na dvěře, řkouce: Pane, otevř nám! Tedy počnete říci: Jídali jsme a pivali před tebou, a na ulicích našich jsi učíval. Ale On odpoví: Pravím vám, neznám vás, odkud"*

jsste. Odejdětež ode mne všichni, činitelé nepravosti" (Luk. 13, 25, 26, 27). Neboť tací jsou podobni farizeovi, kterýž v chrámě stoje modlil se a řekl, že není jako ostatní lidé, loupeže chtivý, nespravedlivý, cizoložník, že dvakráte v tém dni se postí a desátky dává ze všeho, cokoliv má (Luk. 18. 11 až 14). Tací jsou i těmi, kteří nazváni jsou služebníky neužitečnými (Luk. 17, 10).

31. Pravdou jest, že nijaký člověk nemůže činiti dobro ze sebe, jež by [skutečně] bylo dobrem; proto rušiti všecko dobro účinné lásky, které koná člověk, jenž zla vystříhá se jakožto hříchu, jest ohavností, neboť přičí se to veskrze Slovu, kteréž lidem konání [dobra] poroučí; jest to proti přikázání lásky k Bohu a lásky k bližnímu, na kterýchžto přikázáních Zákon a proroci závisí; a jest to tolik, jako náboženství se rouhati a je převraceti; neboť každý ví, že náboženstvím jest dobro konati, a že každý bude souzen podle svých skutků. Každý člověk jest takový, že může se zla vystříhati jakoby sám ze sebe, a to z moci Páně, jestliže ji vzývá, a to, co pak činí, jest dobrem z Pána.

(4)

JAKOU MĚROU KDO VYSTŘÍHÁ SE ZLA JAKOŽTO HŘÍCHU, TOU MĚROU MILUJE PRAVDU.

32. Jsou dvě všeobecné věci, kteréž vycházejí z Pána: Božské Dobro a Božská Pravda. Božské Dobro přísluší Jeho Božské Lásce, a Božská Pravda přísluší Jeho Božské Moudrosti. Tyto dvě věci jsou v Pánu a vycházejí jako jedinstvo z Něho. nejsou však anděly v nebesích a lidmi na zemi jako jedinstvo přijímány Jsouť andělé i lidé, kteří přijímají více z Božské Pravdy, nežli z Božského Dobra: a jsou tací, kteří přijímají více z Božského Dobra nežli z Božské Pravdy. Toť jest příčina, že nebe jest rozděleno ve dvě království, z nichž jedno jest nazýváno královstvím nebeským, druhé pak královstvím duchovním. Nebe, kteréž více přijímá z Božského Dobra, tvoří nebeské království, které však přijímá více z Božské Pravdy, tvoří duchovní království. O těchto dvou královstvích, v něž nebesa jsou rozdělena, viz v díle **"Nebe a peklo", č. 20—28.** Nicméně však andělé všech nebes jen tou měrou jsou v moudrosti a rozumnosti, jak u nich dobro tvoří jediný celek s pravdou. Dobro, které s pravdou netvoří jediného celku, není u nich dobrem, a obrácené také pravda, která netvoří jedinstvo s dobrem, není u nich pravdou. Z toho vyplývá že dobro, spojené s pravdou, vytváří lásku a moudrost u anděla a u lidí; a ježto anděl jest andělem pro lásku a moudrost u něho, a rovněž tak i člověk, jest zjevno, že jest to dobro, spojené s pravdou jež činí, že anděl jest andělem nebes, a že člověk jest člověkem Církve.

33. Ježto dobro a pravda jsou jediným celkem v Pánu a jako celek od Něho vycházejí, tu z toho vyplývá, že dobro miluje pravdu, a pravda miluje dobro a chtí býti jedno. Právě tak jest tomu i s jejich opaky, že totiž zlo miluje nepravdu, a nepravda miluje zlo, a že chtí býti jedno. Spojem dobra a pravdy jest v dalším nazýváno nebeským manželstvím, a spojení zla a nepravdy nazýváno jest pekelným manželstvím.

34. Důsledkem toho jest, že jak kdo vystříhá se zla jako hříchu, tak miluje pravdu, neboť tou měrou jest v dobru, jakž v předchozím článku bylo ukázáno, jakož i obráceně, že jakou měrou kdo nevystříhá se zla jako hříchu, nemiluje pravdy, ježto tou měrou není v dobru.

35. Člověk, který nevystříhá se zla jakožto hříchu, může sice milovati pravdu, avšak on jí nemiluje, protože jest pravdou, nýbrž proto, že jest potřebna jeho pověsti, z čehož přibývá mu na cti nebo zisku; jestliže tudíž pravda mu neslouží, nemiluje jí.

36. Dobro jest věcí vůle, pravda věcí rozumu. Z lásky k dobru, ve vůli, vzniká láska k pravdě v rozumu. Z lásky ku pravdě vzniká vnímání pravdy, a z vnímání pravdy jest smýšlení pravdy, a z tohoto pak uznávání pravdy, což jest věrou ve vlastním slova toho smyslu. Že skutečně se děje takovýto postup od lásky dobra až k víře. bude dovozeno v pojednání o Božské Lásce a o Božské Moudrosti.

37. Ježto tedy, jak bylo řečeno, dobro není dobrem, není-li spojeno s pravdou, tu z toho vyplývá, že dobro dříve neexistuje, třeba že ustavičně chce existovati; a aby mohlo existovati, touží po pravdě a zjednáva si jí, a z toho se vyživuje a vytváří. Toť jest příčinou, proč člověk tou měrou, jakou jest v dobru, miluje pravdu, a tudíž jakou měrou vystřihá se zla jakožto hříchu, neboť tou měrou jest v dobru.

38. Jak někdo jest v dobru, a z dobra miluje pravdu, tak miluje Pána. ježto Pán jest dobro samo a pravda sama. Pán jest tudíž u člověka v dobru a v pravdě. Jestliže pravda z dobra jest milována, tu jest Pán milován. Tomu učí Pán u Jana: *"Kdož by měl přikázání má, a ostříhal jich, onť jest ten, kterýž mne miluje. Kdož nemiluje mne, slov mých neostřihá"* (14, 21, 24) a jinde: *"Budete-li zachovávat přikázání má, zůstanete v mém milování"* (Jan 15, 10). Naučení, slova a přikázání Páně jsou pravdy.

39. Že dobro miluje pravdu, lze objasniti přirovnáním ke knězi, vojákovi, obchodníkovi, umělci. U kněze: Kdo jest v dobru kněžství, jímž jest pečovati o spásu duší, učiti cestě k nebi a vésti ty, kteří jsou vyučováni, ten tou měrou, jak jest v tomto dobru, z lásky a z její touhy získává sobě pravdy, jímž učí a skrze něž má vésti. Ale kněz, který není v dobru kněžství, nýbrž jest v příjemnosti svého úřadu z lásky k sobě a ke světu, jež jest mu jediným dobrem, získává si z lásky a z její touhy pravdy v onom množství, jak mu to inspiruje ona příjemnost, kteráž jest mu dobrem. U vojína: Je-li voják v lásce k vojenské službě a cítí-li v obraně [vlasti] anebo ve slávě nějaké dobro, zjednáva si pomocí tohoto dobra a podle něho svou inteligenci; je-li představeným, tedy inteligenci v těchto věcech. Tyto věci jsou jakoby pravdami, z nichž příjemnost jeho lásky, kteráž jest mu dobrem, jest vyživována a vytvářena. U obchodníka: Věnuje-li se tomuto zaměstnání z lásky k němu. tu s rozkoší osvojuje si všechno to, co mu slouží za prostředek k oné náklonnosti a ji uspokojuje. To jest rovněž jakoby pravdou, zatím kdy obchod jest jeho dobrem. U řemeslníka: Koná-li horlivě své dílo a miluje-li je jakožto dobro svého života, tu kupuje si nástroje a zdokonaluje se tím, co podává nauka o jeho umění, a podle ní zařizuje své dílo, aby bylo dobré. Z toho vysvítá, že pravdy jsou prostředkem, skrze něž dobro lásky nabývá svého trvání a něčím se stává; tudíž dobro miluje pravdu, aby mohlo existovati. Proto ve Slově *"konati pravdu"* rozumí se činiti, aby dobro se projevilo. To rozumí se slovy: *pravdu konati* (Jan 3, 22). *řeči Páně konati* (Luk. 6, 46), *Jeho přikázání zachovávat* (Jan 14, 24), *Slovo Boží konati* (Luk. 8, 21) a ustanovení a soudy činiti (3 Mojž. 18, 5). Znamená to též dobro konati a ovoce přinášeti, neboť jest to dobro a ovoce, které [z toho] vzniká.

40. Že dobro miluje pravdu, a chce býti s ním spojeno, může rovněž býti znázorněno přirovnáním k pokrmu a vodě, nebo ke chlebu a vínu; jedno bývá s druhým, potrava neb chléb samotný nic nečiní v těle k výživě, nýbrž s vodou nebo s vínem. Potravou a chlebem ve Slově, v jeho duchovním smyslu, rovněž rozumí se dobro a vínem rozumí se pravda.

41. Z toho, co bylo řečeno, může vysvitnouti, že ten, kdo vystřihá se zla jakožto hříchu, miluje pravdu a touží po ní, a čím více se ho vystřihá, tím více miluje a touží, ježto jest tím více v dobru. Proto přichází do manželství nebeského, kteréž jest manželstvím dobra a pravdy, v němž jest Nebe a v němž bude i Církev.

JAKOU LITEROU KDO VYSTŘÍHÁ SE ZLA JAKOŽTO HŘÍCHU, TOLIK MÁ VÍRY A JEST DUCHOVNÍM.

42. Víra a život jsou od sebe rozdílny tak, jako myšlení a konání, a ježto myšlení jest věcí rozumu a konání věcí vůle, tu z toho vyplývá, že víra a život jsou od sebe rozdílny, tak jako rozum a vůle. Kdo zná tento rozdíl mezi nimi, zná i rozdíl mezi oněmi; a kdo ví o spojení těchto, ví i o spojení oněch, a proto třeba předeslati něco o rozumu a vůli.

43. Jsou dvě schopnosti člověka, z nichž jedna slove vůle a druhá rozum; rozlišují se od sebe ale byly tak stvořeny, aby mohly býti jedno, a když jsou jedno, zovou se myslí; pročť jsou myslí člověka, a všecek život člověka jest v nich. Jako všecky věci ve vesmíru, které jsou podle božského řádu. vztahují se k dobru a pravdě, tak všecko u člověka vztahuje se k vůli a rozumu, neboť dobro u člověka jest jeho vůlí a pravdou u něho jest jeho rozum. Jsouť totiž tyto dvě schopnosti přijímacími schránami a podklady [subjekty] jejich; vůle jest přijímací schránou a podkladem všeho dobra, a rozum jest přijímací sešranou a podkladem vší pravdy. Dobra a pravdy u člověka nejsou nikde jinde, a tudíž i láska a víra nejsou jinde, neboť láska jest věcí dobra a dobro jest věcí lásky, a víra jest věcí pravdy. a pravda věcí víry. Nic není tak důležité, jako věděti, kterak vůle a rozum vytvářejí jedinou mysl. Vytvářejí jedinou mysl tak, jako dobro a pravda tvoří jedinnost; jest totiž podobné manželství mezi vůlí a rozumem, jaké jest mezi dobrem a pravdou; jaké jest toto manželství pověděno jest něco v předešlém článku, k čemuž jest připojiti, že tak. jako dobro jest Bytím (Esse) jisté věci, a pravda jest Trváním [Existere] oné věci z toho, tu vůle u člověka jest vlastním Bytím jeho života, a rozum jest Trváním života z toho. Neboť dobro, které jest věcí vůle, vytváří se v rozumu a nějakým způsobem stává se viditelným.

44. Že člověk může mnoho věděti, mysliti a chápati, aniž by proto stal se moudrým, bylo výše v **č. 27 a 28.** pověděno. Ježto tedy věděni a myšlení, čili spíše chápání, že jest tomu [či onomu] tak, jest věcí víry, mohl by se člověk domnívati, že má víru, a přece jen jí nemá. Příčina, proč jí nemá, jest ta, že člověk jest ve zlu života, a zlo života a pravda víry naprosto nemohou pospolu působiti. Zlo života porušuje pravdu víry, ježto zlo života jest ve vůli, a pravda víry jest v rozumu, a vůle řídí rozum, a činí, že s ní spolupůsobí. Je-li tudíž v rozumu něco, co nesouhlasí s vůlí, - a to děje se, když člověk jest sám sobě zůstaven, a myslí ze svého zla a ze své lásky, - tu buď odhazuje pravdu, která jest v jeho rozumu, anebo donucuje ji, aby zfalšováním byla zajedno s vůlí. Jinak jest u těch, kdož jsou v dobru života: tací, jsouce sobě zůstaveni, myslí z dobra, a pravdu, kteráž jest v rozumu, milují, protože souhlasí. Tak děje se pak spojení víry a života, tak jako jest spojení pravdy a dobra, a tyto a ony mají se k sobě tak, jako spojení rozumu a vůle.

45. Z toho tedy vyplývá, že člověk, jak vystřihá se zla jakožto hříchu, tak má víru, ježto tak jest v dobru, jakž výše bylo dovozeno. To potvrzuje se i opakem toho, že [totiž] ten, kdo nevystřihá se zla jakožto hříchu, nemá víry, ježto jest ve zlu, a zlo nenávidí vnitřně pravdu. Zevně sice může se tvářiti, jakoby byl jejím přítelem a trpěti ji, ba i milovati, že jest v rozumu; je-li však zevnější odňata, což stává se po smrti, tu onu pravdu, která byla jeho přítelem na světě, nejprve odhazuje, pak popírá, že by byla pravdou, až posléze jí si oškliví.

46. Víra zlého člověka jest věrou rozumovou, v níž není nic dobrého z vůle obsaženo, ba. jest to mrtvá víra, jež jest jakoby dýchání plic bez svého života ze srdce. Rozum také souvztaží s plícemi a vůle se srdcem. Jest také jako krásná nevěstka, která sice jest ozdobena purpurem a zlatem, ale uvnitř plná jest zlého jedu; nevěstka také souvztaží se zfalšováním pravdy, a tudíž značí totéž ve Slově. Jest rovněž jako strom, hýřící listy, ale

nedávající plodů, a její zahradník vykácí; rovněž strom souvztaží se člověkem, jeho listy a květy s pravdou víry, a ovoce s pravdou dobra. Něco jiného však jest ona pravda v rozumu, která má v sobě dobro z vůle; tato víra jest živá; a jest jakoby dýchání plic, které má život ze srdce, a jako krásná žena, líbezná muži svému pro svou cudnost, a jest též, jako plodný strom.

47. Jest mnohé, co zdá se býti pouze věcí víry, jako na př. že jest jeden Bůh, že Pán, kterýž jest Bůh, jest Vykupitel, že jest nebe a že jest peklo, že jest život po smrti a mnoho jiného, o čemž se nepraví, že to má býti konáno, nýbrž že tomu má býti věřeno. Tyto pravdy víry jsou rovněž mrtvé u toho člověka, kterýž jest ve zlu; jsou však živé u člověka, kterýž jest v dobru. Příčina jest ta, že člověk, kterýž jest v dobru, nejen z vůle dobře jedná, nýbrž i z rozumu dobře smýšlí, a to nejen před světem, nýbrž i při sobě, je-li samoten. Jinak však ti, kdož jsou ve zlu. **48.** Bylo řečeno, že výše zmíněné věci pouze zdají se býti předmětem víry; avšak myšlenka rozumu má své bytí z náklonnosti vůle, kteráž, jak výše v **č. 43** bylo ukázáno, jest bytím myšlenky v rozumu; neboť co někdo z lásky chce, to také chce konati, chce o tom přemýšlet, chce tomu rozuměti, a chce to též mluvit, čili. což jest totéž: co člověk z vůle miluje, to rád i koná, rád na to myslí, rád by tomu rozuměl, a rád o tom mluví. K tomu přistupuje i to, že člověk, jakž svrchu ukázáno, jestliže vystříhá se zla jakožto hříchu, jest v Pánu, a Pán způsobuje všecko, pročez Pán těm, kdož se ho otázali, co mají činiti, aby dělali dílo Boží, odpověděl: *“Totot’ jest to dílo Boží, abyste věřili v toho, kléréhož on poslal”* (Jan 6, 28). V Pána věřiti neznamena jen mysliti na to, že On jest, nýbrž i podle Jeho slov činiti, jakž On tomu jinde učí.

49. Že ti, kdož jsou ve zlu, nemají víry, třeba že domnívají se ji míti, ukazuje se na nich v duchovním světě. Byliť uvedeni do jisté nebeské společnosti, z níž duchovnost víry andělů vnikla do vniternosti víry těch, kdož byli tam uvedeni, načež pocítili, že měli jen přírodnost čili zevnějšnost víry, nikoliv však její duchovnost čili vniternost. Pročež sami pak vyznali, že neměli víry a že si na světě namlouvali, že věřiti neboli míti víru zakládá se v tom. mysliti si, že něco jest takové či onaké z toho či onoho důvodu. Zcela jinak však pociťována byla víra těch, kdož nebyli ve zlu.

50. Z toho lze seznati, co jest duchovní víra. a co jest víra nikoliv duchovní. Že duchovní víra jest u těch, kdož nedopouštějí se hříchů, ježto ti, kdož nehřeší, konají dobro nikoliv ze sebe, nýbrž z Pána, viz výše v **č. 18 až 31**. A věrou stávají se duchovními. Víra u nich jest pravdou. Tomu učí Pán u Jana takto: *“Totot’ pak jest ten soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu nežli světlo; neboť skutkové jejich byli zlí. Každý, kdož zle činí, nenávidí světla, a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho. Ale kdož činí pravdu, jde k světlu, aby zjevení byli skutkové jeho, že v Bohu učinění jsou”* (Jan 3, 9, 20, 21).

51. To, co doposud bylo řečeno, potvrzuje Slovo takto: *“Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce svého vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu srdce svého vynáší zlé. Neboť z plnosti srdce mluví ústa”* (Luk. 6, 45; Mat. 12, 35); srdcem rozumí se ve Slově vůle člověka; a ježto člověk z ní myslí a mluví, praví se: z plnosti srdce mluví ústa. *“Ne to, což vchází v ústa, poskvňuje člověka, ale což z úst pochází, toť poskvňuje člověka”* (Mat. 15, 11); srdcem rovněž se zde rozumí vůle. Ježíš řekl k ženě, která nohy jeho mastí namazala, že odpuštění jsou jí hříchové, neboť milovala mnoho; a pak řekl jí: *Víra tvá tebe spasenu učinila* (Luk. 7, 37 až 50). Z toho vysvítá, že pak, když hříchy jsou odpuštěny, když tedy již přestávají, víra spasuje. Že *“dítěmi Božími”* a *“z Boha zrozenými”* zovou se ti, kdož nejsou v propriu své vůle, a z toho v propriu svého rozumu, to jest. kdož nejsou ve zlu a z toho v nepravdě, a že jsou to ti, kdož věří v Pána, učí On sám u Jana, kap. 1, v. 12, 13., kterážto místa lze nalézt i vyložena výše, v **č. 17**.

52. Z toho vyplývá závěrek, že u člověka není ani o zrnko více pravdy, nežli dobra, tudíž ani o zrnko více víry, nežli života. V rozumu může býti myšlenka, že jest tomu tak, není však nijakého uznávání, jež bylo by věrou, není-li souhlasu ve vůli; tak víra a život jdou stejným

krokem. Z toho tedy vysvítá, že jakou měrou kdo vystříhá se zla jako hříchu, tou měrou má víru a jest duchovním.

(6)

DESATERO PŘIKÁZÁNÍ UČÍ, KTERÉ ZLO JEST HŘÍCHEM.

53. Kterýž národ na širém okrsku zemském by neoděl, že zlem jest: krásti, cizoložiti, vraždit a křivě svědčiti? Kdyby toto nebylo známo, a kdyby zákony nebylo zabraňováno, aby nikdo takových věcí nečinil, tu společnost, stát a království by se bez oněch zákonů rozpadly. Kdož by věřil, že národ Izraelský byl by nad jiné hloupý, aby nevěděl, že ony věci jsou zlem? Lze se tedy diviti, proč ony zákony, všude na okrsku světa uznávané, byly s hory Sinaje samotným Jehovou oznámeny. Ale slyš, že s takovým divem byly s hory Sinaje od Jehovy samého oznámeny, aby lidé věděli, že ony zákony nejsou pouze zákony občanskými a mravními, nýbrž i zákony duchovními, a že jednati proti nim bylo by nejen jednati proti spoluobčanům a proti společnosti, nýbrž bylo by to i hřešením proti Bohu: proto ony zákony prohlášením od Jehovy s hory Sinaje učiněny jsou zákony náboženskými; jest zjevno, že cokoliv Jehova rozkazuje, jest rozkázáno vzhledem k náboženství a že tudíž jest tak činiti pro Něho a pro člověka, aby byl spasen.

Swedenborg, Nauka o životě. - 3

54. Ony zákony, kteréž byly prvotinami Slova, a odtud prvotinami Církve, jež Pánem měla býti u národu Izraelského zřízena, a ježto ve stručném nárysu byly souhrnem všeho náboženského, skrze což děje se spojení Pána se člověkem a člověka s Pánem, proto byly tak svaté, že nic nemůže býti světlejšího.

55. Že byly nade vše svaté, může vysvitnouti z toho, že sám Jehova, to jest Pán, sestoupil na horu Sinaj v ohni a s anděly, a je jasným hlasem odtud zvěstoval, a že lidu bylo po tři dny se připravovati, aby mohli viděti a slyšeti; že hora byla ohraničena, aby nikdo nemohl přistoupiti a nemusil zemříti; že ani kněží, ani starší nesměli se přiblížiti, nýbrž Mojžíš samotný; že ony zákony byly napsány na dvou kamenných deskách prstem Božím; že Mojžíšovi, když je podruhé s hory přinášel, zářil obličej; že pak uloženy byly do archy, do nejvnitřnějšího svatostánku, a nad ně dána byla slitovnice a na ni umístěni cherubové ze zlata; že toto bylo nejsvětější věcí jejich Církve, a nazváno bylo Svatyní Svatých; že před pokrývkou, za níž bylo to umístěno, byly vystaveny věci. předobrazující svatost nebe a Církve, jako: zlatý svícen se sedmi lampami, zlatý oltář ke kadění, a stůl zlatem obitý, na němž ležely chleby předložení, kolkolem se záclonami z kmentu, purpuru a červce. Svatost celého svatostánku nepocházela odjinud, nežli ze Zákona, který byl v arše. Vzhledem ke svatosti svatostánku, jež pocházela od Zákona v arše, všecken lid Izraelský tábořil kolem něho, jak bylo ustanoveno, uspořádán jsa podle jednotlivých kmenů, a také táhl v pořádku tom za archou, při čemž za dne stál nad ní oblak. za noci oheň. Pro svatost onoho Zákona a pro přítomnost Páně v něm, mluvíval Pán s Mojžíšem nad slitovnicí mezi cheruby; a archa byla pojmenována "*Jehova tam*": také nebylo Aronovi dovoleno vejíti za oponu jinak, nežli s obětmi a se zápalem. Ježto onen Zákon byl vlastní Svatostí Církve, proto archa byla Davidem uvedena na Sion. a poté uložena doprostřed chrámu v Jeruzalémě, a tvořila její velesvatyni. Pro přítomnost Páně v onom Zákoně a kolem něho, daly se archou, v níž tento Zákon spočíval, zázraky, že na př. vody Jordánu se rozdělily, a pokud archa uprostřed [řečiště] spočívala, lid na suchu přecházel; že jejím obnášením dokola padly zdi Jericha: že

Dagon, bůh Filištínských, před ní se skácel, a pak s uraženou hlavou ležeti zůstal na prahu chrámu; a že skrze ni mnoho tisíc Betsemitských bylo pobito, kromě jiných věcí. Toto všecko stalo se z pouhé přítomnosti Páně v oněch Jeho deseti slovech, jež jsou předpisy Desatera.

56. Taková moc a taková svatost byla též proto v tomto Zákoně, že on byl souhrnem všeho, co vztahuje se k náboženství: neboť skládal se ze dvou desek, z nichž jedna obsahovala vše, co jest stránkou, tykající se Boha. a druhá v souboru vše, co týká se člověka. Proto ony Zákony zovou se též deseti slovy, jsouce tak nazvány proto, ježto deset značí všecko. Kterak však onen Zákon jest souhrnem všeho náboženství, bude seznáno v dalším článku.

57 Ježto oním Zákonem děje se spojení Pána se člověkem, a člověka s Pánem, proto zove se Smlouvou a Svědectvím; Smlouvou proto, ježto spojuje, a Svědectvím, že svědčí, neboť Smlouva značí spojení, a Svědectví dosvědčení toho. Z té příčiny byly desky ty dvoje, jedna pro Pána, druhá pro člověka; spojem děje se od Pána; ale jen tehdy, koná-li člověk to, co jest napsáno na jeho desce. Neboť Pán jest ustavičně přítomen a působí, a chce vstoupiti, ale člověk ze své svobody, která jest mu dána od Pána, má otevřít; neboť Pán praví: *"Aj, stojím u dveří, a tluku. Jestliže by kdo uslyšel hlas můj, a otevřel dvěře, vejduť k němu, a budu s ním večeřeti a on se mnou"* (Zjev. 3, 20).

58. Na druhé desce, která jest pro člověka, není řečeno, že člověk to či ono dobro má konati, nýbrž jest řečeno, že nemá konati toho či onoho zla, jako: Nezabiješ, nesesmilníš, nepokradeš, nevydáš křivého svědectví, nepožádáš; příčina jest ta, že člověk nemůže nic dobrého konati ze sebe, nýbrž když zlo nekoná, tu koná dobro nikoliv ze sebe, nýbrž z Pána. Že člověk může se z moci Páně vystříhati zla jakoby sám ze sebe, jestliže Ho vyzývá, seznati lze z dalšího.

59. To, co o zvěstování, o svatosti a moci tohoto Zákona bylo řečeno, jest v těchto výrocích Slova:

Jehova sestoupil na horu Sinaj v ohni, a pak hora kouřila a třásla se; a bylo hřímání, blesky, těžká mračna a zvuk trub. 2 Mojž. 19, 16, 18; 5 Mojž. 4, 11; kap. 5, 19 až 23. *Lid před sestoupením Jehovy se připravoval a posvěcoval po tři dny,* 2 Mojž. 19, 10, 11, 15. *Hora byla ohrazena, aby nikdo nemohl se přiblížiti patě její a přistoupiti, a tak zemřít; ba ani ne kněží, nýbrž jedině Mojžíš,* 2 Mojž. 19, 12, 13, 20 až 23; kap. 24, 1, 2. *Zákon prohlášený s hory Sinaj,* 2 Mojž. 20, 2 až 14; 5 Mojž. 5, 6 až 21. *Tento Zákon napsán byl na dvou kamenných deskách prstem Božím,* 2 Mojž. 31, 18; kap. 32, 15. 16; 5 Mojž. 9, 10. *Obličej Mojžíšův zářil, když tyto desky podruhé s hory snášel,* 2 Mojž. 34, 29 až 35.

Desky byly uloženy do archy, 2 Mojž. 25, 16; kap. 40, 20; 5 Mojž. 10, 5; 1 Král. 8, 9.

Na archu nasázena byla slitovnice, a na ní postaveni zlatí cherubové, 2 Mojž. 25, 17 až 21.

Archa se slitovnicí a s cheruby tvořila nejvnitřnější část svatostánku, a zlatý svícen, a zlatý oltář ke kadění a stůl, obitý zlatem, na němž ležely chleby předložené, tvořily zevnější část svatostánku, a deset závěsů z kmentu, purpuru a červce jeho nejzevnější část, 2 Mojž. 25, 1 až ke konci; kap. 26, 1 až ke konci; kap. 40, 174 až ke konci.

Místo, kde byla archa, bylo nazváno Svatyní Svatých, 2 Mojž. 26, 33.

Veškeren lid Izraelský utábořoval se kolem tohoto příbytku v uspořádání podle jednotlivých kmenů. a v [určitém] pořádku za ním táhl. 4 Mojž. 2, 1 až ke konci.

Pak nad příbytkem byl oblak za dne a oheň za noci, 2 Mojž. 40, 38; 4 Mojž. 9. 15. 16 až ke konci; kap. 14, 14; 5 Mojž. 1, 33.

Pán mluvil s Mojžíšem nad archou, mezi cheruby, 2 Moji. 25, 22; 4 Mojž. 7, 39.

Archa od Zákona v ní byla nazvána: Jehova tam neboť říkal Mojžíš, když archa vydala se na cestu: "Vzhůru, Jehova!", a když odpočinula: "Zpět, Jehova!" 4 Mojž. 10, 35, 36; a dále 2 Sam. 6, 2; Žalm 132, 7. 8.

Pro svatost onoho Zákona nebylo dovoleno Aronovi vejiti za oponu jinak, nežli s oběťmi a zápalem, 3 Mojž. 16, 2 až 14 a 1. Archa uvedena byla na Sion od Davida s oběťmi a s plesáním, 2 Sam. 6, 1 až 19. Pak Usa, když se jí byl dotekl, zemřel, v. 6. 7. tamtéž.

Archa byla umístěna uprostřed chrámu Jeruzalémského a tvořila tam velesvatyni, 1 Král. 6. 19 a 1; kap. 8. 3 až 9.

Přítomností a mocí Páně v Zákoně, který byl v arše, rozdělily se vody Jordánu, a pokud archa spočívala uprostřed, lid v suchu přešel na druhou stranu, Joz. 3, 1 až 17; 4, 5 až 20.

Obnášením archy kolem Jericha jeho zdi se rozpadly Joz. 6, 1 až 20.

Dagon, bůh Filipínských, skácel se před archou na zemi, a pak od hlavy oddělen, zůstal ležeti na prahu chrámu, 1 Sam. 5, 1 až 4. Bešemité v počtu několika tisíc zahynuli pro archu, 1 Sam. 6, 19 až 60.

60. Kamenné desky, na nichž byl napsán Zákon sluly desky smlouvy, a archa podle nich nazvána byla archou smlouvy, a Zákon sám smlouvou, 4 Mojž. 10, 33; 5 Mojž. 4. 13 23: kap. 5, 2, 3; kap. 9, 9; Joz. 3, 11; 1 Král. 8. 19. 21; Zjev. 11, 19. a na mnoha jiných místech. Zákon byl nazván Smlouvou proto, ježto smlouva značí spojení; pročez o Pánu se praví, že bude ke smlouvě lidu, Iz. 42, 6; kap. 49, [8.] 9., a jest nazván andělem smlouvy, Mat. 3, 1,. a Jeho krev krví smlouvy, Mat. 26, 27. [28.]; Zach. 9, 11; 2 Mojž. 24, 4 až 10. Proto Slovo zove se Starou Smlouvou a Novou Smlouvou. Rovněž svazky lásky, přátelství a sdružení uzavírány jsou tudíž za účelem spojení.

61. Předpisy tohoto Zákona byly zvány *deseti slovy*, 2 Mojž. 34, 28; 5 Mojž. 4, 13; kap. 10, 4. Jsou tak zvány proto, ježto deset značí všecko, a slova značí pravdy; neboť bílo jich více, než deset. Ježto deset značí všecko, bylo ve svatostánku deset závěsen, 2 Mojž. 26, 1. Proto Pán řekl, že člověk, který měl převzít království, povolal deset služebníků, a jim dal deset hřiven, aby z nich těžili (Luk. 19, 13). Proto Pán přirovnal království nebeské k deseti pannám (Mat. 25, 1). Proto popsán je drak, že má deset rohů a na rozích deset diadémů (Zjev. 12 3). Podobně šelma, vystupující z moře (Zjev. 13, 1) a rovněž i jiná šelma (Zjev. 16, 3. 7) jakož i šelma u Daniela (7, 7. 20. 24).

Číslem deset naznačeno jest podobné v 3 Mojž. 26, 26; Zach 8, 23 a jinde. Odtud jsou také desátky, jimiž. označováno jest něco z celku.

(7)

VŠECKY DRUHY VRAŽDY, NECUDNOSTI, ZLODĚJSTVÍ, KŘIVÉHO SVĚDECTVÍ, JAKOŽ I CHTÍČE K TOMU, JSOU ZLÉ, A TUDÍŽ JEST SE JICH VYSTŘÍHATI JAKOŽTO HŘÍCHU.

62. Jest známo, že sinajský zákon byl napsán na dvou deskách, a že prvá deska obsahuje to, co týká se Boha, druhá to, co týká se člověka, nejeví se v literách, nicméně je v nich obsaženo všecko, pročez také bývají zvány deseti slovy, čímž rozumí se veškerá pravda v souboru; viz výše **č. 61.** Kterak však je všecko na nich obsaženo, vyloženo lze však seznati to z toho, co jest uvedeno **v č. 67 "Nauky o Písmu svatém"** kamž lze nahlédnouti. Toť jest příčina, proč se praví: všechny druhy vraždy, necudnosti, zlodějství, křivého svědectví.

63. Ustálilo se náboženské přesvědčení, že nikdo nemůže naplniti zákon, a zákonem jest: nezabíjeti, necizoložiti, nekrásti, křivě nesvědčiti praví se, že tyto části zákona každý občansky a mravně dobrý člověk může svým občansky a mravně dobrým životem naplniti, že však mohl by to naplniti na základě duchovního života - toho ona víra popírá. Z toho

následuje, že člověk má oněch věcí zanechávat prostě proto, aby na světě nebyl trestán, aby se mu nedostalo hanby, a nikoliv, aby se uchránil trestů a hanby po odchodu z tohoto světa.

Toť jest příčina, proč člověk, který se ve výše zmíněném náboženství utvrdil, domnívá se, že jsou ony věci dovoleny před Bohem, nikoliv však před světem. Vzhledem k takovému smýšlení, jež vyvěrá z oné jeho náboženské víry, člověk trvá ve chtíči k onomu všemu zlu, a nedopouští se ho jedině vzhledem ke světu; byť i tudíž takový člověk nijaké vraždy, nijakého cizoložství nebo krádeže se nedopustil a nikdy křivě nesvědčil, přece jen jeho chtíč žene ho po smrti, aby takové věci konal, a on také je koná, když zevnějšek, který měl na světě, byl jemu odňat. Každý chtíč očekává člověka po smrti. Z té příčiny to jest, že tací lidé spolupůsobí s peklem, a že jejich úděl musí býti nutně s těmi, kdož jsou v pekle. Jiný úděl však mají ti, kdož nechť zabíjí, cizoložiti, krásti a křivě svědčiti proto, ježto bylo by to tolik, jako jednati proti Bohu. Tito nechtějí toho po jistém boji; proto také nemají chtíče to konati. Praví ve svém srdci, že jest to hřích, svou podstatou pekelný a ďábelský. Tací po smrti, když odňat jest jim zevnějšek, který měli na světě, jsou činní v jednotě s nebem, a ježto jsou v Panu, přicházejí také do nebe.

64. Obecnou věcí každého náboženství jest, že člověk má zkoumati sebe, činiti pokání a odstupovati od hříchů, a že, nečiní-li tak, jest v zatracení. Že toto jest obecnou věcí každého náboženství, seznati lze výše, **č. 4. 5. 6. 7. 8.** Obecnou věcí v celém křesťanském světě rovněž jest, že má býti učeno Desateru, a že děti mají býti jimi do křesťanského náboženství zasvěceni neboť Desatero jest v rukou všech dětí v chlapčenském věku; sami rodiče a učitelé jim praví, že ony věci konati jest tolik, jako hřešiti proti Bohu; také sami, když mluví s dětmi, totéž se domnívají. Kdož tedy by se nedivil, že tací lidé a rovněž i děti, když dospějí, domnívají se, že nejsou pod oním zákonem, a že nemohou jednati tak, aby naplnili onen zákon. Nemůže býti jiné příčiny, že takto učí smýšleti, než té, že milují zlo a tudíž i nepravdu, která jest jim příznivá. Oni to jsou, kteří předpisy Desatera nečiní věcí náboženství; že tací žijí bez náboženství, seznati lze v **"Nauce o víře"**.

65. U všech národů na celém světě, u nichž jest náboženství, vyskytují se podobné předpisy, jako v Desateru; a všichni, kdož z náboženství podle nich žijí, docházejí spasení; ale všichni ti, kdož podle nich z náboženství nežijí, jsou zatraceni. Ti, kdož z náboženství podle nich žijí, jsouce po smrti vyučováni anděly, přijímají pravdy a uznávají Pána. Příčina jest ta, že vystříhají se zla jakožto hříchu a tím jsou v dobru, a dobro miluje pravdu, a z toužebné lásky ji přijímá, jakž výše v **č. 34. až 41.** bylo ukázáno. To rozumí se slovy *"Páně k Židům: Bude odjato od vás království Boží, a bude dáno lidu přinášejícímu ovoce"* (Mat 21, 43). Dále tímto: *"Když přijde pán vinice, zlé ty zatratí a vinici svou pronajme jiným, kteříž budou vydávati jemu užitek časy svými"* (Mat. 21, 40. 41), a tímto: *"Pravím vám, žeť přijdou mnozí od východu i od západu, od půlnoci a od poledne a stoloiti budou v království Božím, ale synové království vyvrženi budou do temností zevnitřních"* (Mat 8, 11, 12; Luk. 13, 29).

66. U Marka se čte, že jistý boháč přišel k Ježíši a otázel se ho, co má činiti, aby života věčného dědičně došel? I řekl mu Ježíš: *"Příkázání umíš: necizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nevydáš falešného svědectví, neoklameš, cti otce svého i matku svou,"* A on odpověděv, řekl Jemu: *"Toho všeho jsem odstříhal od své mladosti."* Ježíš, pohleděv na něj, zamiloval ho, a řekl jemu: *"Jednoho se ti nedostává. Jdi, a cožkoli máš, prodej a dej chudým, a budeš míti poklad v nebi, a pojď, následuj mne, vezma kříž"* (7, 10 17-22). Jest řečeno, že Ježíš si ho zamiloval, ježto on řekl, že ona příkázání zachovával od mladosti. Ježto však tři věci mu chyběly, kteréž jsou: že neodvrátil své srdce od bohatství, že nebojoval proti svým chtíčům, a že dosud neuznal Pána, jakožto Boha, proto Pán pravil, že má prodati vše, cokoliv má, čímž se rozumí, že má své srdce odvrátiti od bohatství; že má svůj kříž vzíti na se, čímž se rozumí, že má bojovati proti chtíčům; a že má Pána následovati, čímž se rozumí, že má uznávati Pána jakožto Boha. Pán toto, jako všecko, mluvil v souvztažnostech; viz **"Nauku o Písmu svatém"**, **č. 17.** Neboť vystříhati se zla jakožto hříchu nemůže nikdo, neuznává-li

Pána a neobrací-li se k Němu a nebojuje-li proti zlu a tak neodstraňuje chřtířů. O tom však více ve článku o bojích proti zlu.

(8)

JAKOU MĚROU KDO VYSTŘÍHÁ SE VŠECH DRUHŮ VRAŽDY JAKOŽTO HŘÍCHU, TOU MĚROU MÁ LÁSKU K BLIŽNÍMU.

67. Všemi druhy vraždy rozumějí se též všechny druhy nepřátelství, nenávisti a pomsty kteréž dýchají smrtí; neboť v nich skrývá se vražda, jako oheň ve dřevě pod popelem; pekelný oheň není nic jiného. Toť jest příčina, že se říkává; hořeti nenávisti a planouti pomstou. Toto jsou vraždy v přírodním smyslu. Avšak vraždami v duchovním smyslu rozumějí se všechny různé a četné způsoby zabíjení a hubení lidských duší. Neboť vraždou v nejvyšším smyslu rozumí se míti, nenávisť k Pánu. Tyto tři druhy vraždy tvoří jediný celek a spolu souvisí; neboť kdo žádá sobě usmrcení těla člověka na světě, ten žádá sobě i usmrcení duše jeho po smrti; a žádá sobě zničení Pana, neboť plane záštím proti Němu a žádá sobě, aby jméno Jeho bylo vyhlazeno.

68. Tyto druhy vražd skrývají se uvnitř u člověka od jeho narození, avšak ten od dětství učí se je zastíratí občanským a morálním chováním, jaké na světě musí projevovati ve styku s lidmi; jakou měrou miluje čest anebo zisk, varuje se, aby ony [druhy vražd] nemohli se projevit. Toto tvoří zevnějšnost člověka kdežto ony jsou jeho vniterností. Takovýmto jest člověk sám v sobě; když však zemře a zevnějšnost odloží s tělem a podrží si vniternost, tu se ukáže, jakým ďáblem by zůstal, kdyby nebyl přetvořen.

69. Ježto svrchu jmenované druhy vražd skrývají se uvnitř člověka od narození, jakž bylo řečeno, a podobně i všechny druhy zlodějství, a všechny druhy křivého svědectví, zároveň s bažením po nich, o čemž později bude řeč, jest zjevné, že kdyby byl Pán nepečoval o prostředky pro přetvoření, člověku by bylo zahynouti na věky. Ony prostředky přetvoření, jež Pán obstaral jsou tyto: že člověk rodí se v úplné nevědomosti, že po narození udržován jest zprvu ve stavu zevnější, nevinnosti, záhy poté pak ve stavu zevnější lásky k bližnímu a poté ve stavu zevnějšího přátelství. Když však svým intelektem vniká do myšlení, tu jest přidržován v jakési svobodě, jednati podle rozumu, což jest stav, kterýž jest výše v **č. 19.** popsán, a což zde opět jest uvedeno vzhledem k tomu, co bude následovati.

"Člověk, dokud žije na světě, jest uprostřed mezi peklem a nebem; dole jest peklo a nahoře jest nebe, a tak udržován jest ve svobodě, obrátiti se buď k peklu nebo k nebi. Obrací-li se k peklu, odvrací se od nebe; obrací-li se však k nebi, odvrací se od pekla. Nebo, což jest totéž: člověk, pokud jest na světě, stojí uprostřed mezi Pánem a ďáblem, a jest udržován při svobodě, obrátiti se k jednomu nebo ke druhému; obrací-li se k ďáblu, odvrací se od Pána, a obrací-li se k Pánu, odvrací se od ďábla. Nebo, což jest totéž: člověk, pokud jest na světě, jest uprostřed mezi zlem a dobrem, a jest udržován při svobodě, obrátiti se k tomuto neb k onomu; obrací-li se ke zlu, odvrací se od dobra; obrací-li se však k dobru, odvrací se ode zla."

70. Ježto tudíž zlo a dobro jsou dva opaky, právě tak jako peklo a nebe, nebo ďábel a Pán, tu z toho vyplývá, že člověk, vystřihá-li se zla jakožto hříchu, přichází do dobra,

opačného onomu zlu. Opačným dobrem zla, kteréž jest naznačeno vraždou, jest dobro lásky k bližnímu.

71. Ježto tudíž toto dobro a ono zlo jsou si opačny, vyplývá z toho, že nemohou býti pospolu, tak jako nebe a peklo. Kdyby byly pospolu, tu vznikla by vlažnost, o níž se praví ve Zjevení [Janově]: *“Vím, že nejsi ani studený ani horký. Ó bys byl studený aneb horký. A tak, že jsi vlažný a ani studený, ani horký, vy vrhu tě z úst svých”* (3, 15. 16).

72. Jestliže člověk přestane býti ve zlu vraždy, nýbrž jest v dobru lásky k bližnímu, tu vše, cokoliv činí, jest dobrem této lásky, a tudíž jest to dobrým skutkem. Duchovní, který jest v tomto dobru, koná pokaždé, když učí a vede, dobrý skutek, ježto koná to z lásky ke spáse duší. Nadřízená osobnost, která jest v tomto dobru, pokaždé, když nařizuje a soudí, koná dobrý skutek, ježto koná to z lásky, aby blaho vlasti, společnosti a spoluobčanů bylo podporováno. Rovněž tak obchodník, je-li v tomto dobru, tu vše, co k jeho obchodu přísluší, jest dobrým skutkem: jest v něm laská k bližnímu, a bližním jest vlast, společnost, spoluobčan, jakož i jeho domácí lidé, o jejichž blaho pečuje, pečuje-li o blaho své vlastní. Rovněž i řemeslník, který jest v tomto dobru, pracuje z něho věrně pro jiné tak, jako pro sebe samotného, obává se škody svého bližního tak, jako škody své vlastní. Jejich konání, jsou dobrými skutky, což jest proto, že podle všeobecného zákona (výše **č. 21**) každý tou měrou koná dobro, jakou měrou vystřihá se zla; a ten, kdo vystřihá se zla jakožto hříchu, koná dobro nikoliv ze sebe, nýbrž z Pána (**č. 18-31**). Opak nastává u toho, kdo různých druhů vraždy jimiž jsou: nepřátelství, nenávisť, pomsta a mnohé jiné věci, nepokládá za hříchy. Nechť takový jest knězem, nebo nadřízenou osobností, nebo obchodníkem nebo řemeslníkem, tu vše, cokoliv koná, není dobrým skutkem, ježto všechny jeho skutky mají v sobě cosi ze zla, kteréž jest uvnitř v něm, neboť jest to vniternost, z čeho vše vyvěrá; zevnějšnost může býti dobrá, ale pro jiné lidi, nikoliv však pro něho.

73. Pán učí dobru lásky ve Slově na mnoha místech, a učí tomu i smířením s bližním u Matouše: *“Obětoval-li bys dar svůj na oltář, a tu bys se rozpomenul, že bratr tvůj má něco proti tobě: Nechejž tu daru svého před oltářem a odejdi; prve smiř se s bratrem svým a potom přijď, obětuj dar svůj. Vejdi v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, dokudž jsi s ním na cestě, aťby snad nedal tebe protivník tvůj soudci a soudce dal by tě služebníku, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokudž i posledního haléře nenavrátíš”* (Mat. 5, 23 až 26). Smířiti se s bratrem značí, vystříhati se nepřátelství, nenávisti a pomsty; že má se jich člověk vystříhati jako hříchů, jest zřejmo. Učíť Pán také u Matouše: *“Protož všechno, jakž byste chtěli, aby vám lidé činili, tak i vy činite jim; toť zajisté jest zákon i proroci”* (Mat. 7, 12); tudíž ne zlo. A mnohé jinde. Pán též učí, že zabíjením jest i to, hněváme-li se na bratra neboli na bližního bez příčiny, a chováme-li k němu nepřátelství (Mat. 5, 21. 22).

(9)

JAKOU MĚROU KDO VYSTŘIHÁ SE CIZOLOŽSTVÍ JAKOŽTO HŘÍCHU, TOU MĚROU MILUJE CUDNOST.

74. Cizoložstvím v šestém přikázání Desatera nerozumí se v přírodním smyslu jen smilniti, nýbrž i nestoudné věci konati, necudně mluvit a sprostě smýšlet. V duchovním smyslu však cizoložstvím rozumí se poskvřňovati dobra Slova a falšovati jeho pravdy; v nejvyšším smyslu cizoložstvím rozumí se popírati Božství Páně a znesvěcovati Slovo. To všechno jsou druhy cizoložství. Člověk přírodní může ze světla rozumu věděti, že cizoložstvím rozumí se také

nestoudné věci konati, necudně mluvití a sprostě smýšletí; - ale neví, že cizoložením rozumí se též poskvřňovati dobra Slova a falšovati jeho pravdy; a tím méně pak, že se tím rozumí popírati Božství Páně a znesvěcovati Slovo. Proto též neví, že cizoložství jest takovým zlem, že může býti nazváno samotným ďábelstvím, neboť kdo jest v cizoložství přírodním, jest i v cizoložství duchovním a obráceně. Že jest tomu tak, bude ukázáno ve zvláštním spisu "**O manželství**". Avšak ti trvají ve všech druzích cizoložství zároveň, kdož svou věrou a životem nepokládají cizoložství za hřích.

75. Jakou měrou kdo vystříhá se cizoložství, tou měrou miluje manželství, nebo, což jest totéž, jakou měrou kdo vystříhá se necudností cizoložství, tou měrou miluje cudnost manželství. Jest to proto, že necudnost cizoložství a cudnost manželství jsou dvěma opaky pročež jakou měrou kdo není v jednom, jest ve druhem. Jest tomu právě tak, jak výše, v **č. 70.** bylo řečeno.

76. Nikdo nemůže věděti, Jaká jest cudnost manželství, jestliže se jako hříchu nevystříhá necudností cizoložství. Člověk může věděti, v čem jest ale nemůže věděti, v čem není. A byť i nějakým popisováním nebo přemítáním něco věděl o tom, kde není, přece jen vidí to nejinak, nežli ve stínu a zůstává jakási pochybnost. Pročež vidí jen tehdy ve světle a bez pochybností, jestliže sám v tom jest. Toto tudíž jest tolik, jako věděti, ono předchozí však jest jako věděti a nevěděti. Pravdou jest, že necudnost cizoložství a cudnost manželství chovají se k sobě tak, jako nebe a peklo k sobě se chovají; a že necudnost cizoložství tvoří peklo u člověka a cudnost manželství tvoří nebe u něho. Ale cudnost manželství vyskytuje se jen u těch, kdož necudnosti cizoložství vystříhají se jakožto hříchu. Viz dále **č. 111.**

77. Z tohoto lze nade vši pochybnost usuzovati a spatřovati, zda člověk jest křesťanem či nikoliv, ba, zda člověk vůbec má nějaké náboženství či nikoliv. Kdo v důsledku své víry a svého života nepokládá cizoložství za hřích, není křesťanem, a nemá náboženství; naopak však, kdo cizoložství jakožto hříchu se vystříhá, a tím více, kdož proto si ho hnuší, a ještě více komu jest ono proto ohavností — ten má náboženství a náleží-li ke křesťanské církvi, jest křesťanem. O tom však více ve spisku "**O manželství**"; zatím viz, co o tom jest pověděno ve spisu "**Nebe a peklo**" v **č. 366 až 386.**

78. Že cizoložstvím rozumí se i konati nestoudnosti, mluvití necudně a nečistě smýšletí, vysvítá ze slov Páně u Matouše: "*Slyšeli jste, že říkáno bylo starým: Nezcizoložíš ! Ale jáť pravím vám : Že každý, kdož by pohleděl na ženu ku požádání jí, již zcizoložil s ní v srdci svém*" (Mat. 5, 27. 28).

79. Že cizoložstvím v duchovním smyslu rozumí se dobro Slova poskvřňovati a jeho pravdu falšovati, vysvítá z tohoto: "*Babylon vínem smilství svého napájel všechny národy*" (Zjev. 14, 8). *Anděl řekl: "Pojď, ukáži ti odsouzení nevěstky veliké, kteráž sedí na vodách mnohých, s kterouž smilnili králové země"* (Zjev. 17, 1. 2). "*Babylon vínem smilstva svého napájel všechny národy, a králové zeměti smilnili s ním*" (Zjev. 18, 3). Bůh "*odsoudil nevěstku tu velikou, kteráž byla porušila zemi smilstvem svým*" (Zjev. 19, 2). O smilství mluví se při Babylonu, neboť Babylonem rozumějí se ti, kdož na sebe strhují božskou moc Páně, a Slovo znesvěcují tím, že je poskvřňují a zfalšují, pročež také Babylon nazván jest "*matkou smilstva a ohavností země*" (Zjev. 17, 5). Così podobného naznačeno jest smilstvím u proroků, jako u Jeremiáše: "*Při prorocích Jeruzalémských viděl jsem strašlivé zatvrzení v cizoložství a lživém chování*" (Jer. 23, 14). U Ezechiela: "*Dvě ženy, dcery jedné mateře byly. Ty smilnily v Egyptě, v mladosti své smilnily. Jedna smilnila vedle mne, a milovala milovníky své, Asyrské, kteříž jí blízcí byli, a vydala se v smilství svá s nimi. Smilství svých, která měla v Egyptě, nezanechala. Druhá porušila lásku svou více než ona, a smilství její větší byla, než smilství sestry její. Ještě to přičinila k smilstvím svým, že Chaldejské milovala. Tedy vešli k ní synové Babylonští k obcování lásky, a poskvřnili ji smilstvím svým*" (Ez. 23, 2. až 17). Toto praveno jest o Církvi Izraelské a Judské, které zde jsou dcerami jediné matky. Jejich smilstvy rozumí se poskvřňování a falšování Slova; a ježto ve Slově Egyptem naznačeny jsou vědomosti,

Asýrii rozumářství, Chaldeí znesvěcení pravdy a Babylonem znesvěcení dobra, proto jest řečeno, že s nimi smilnila. Podobně se mluví o Jeruzalému, kterýmž naznačena jest Církev co do nauky, u Ezechiela: *"Dcero Jeruzalémská, spolehla jsi se na krásu svou a sni i Ini las příčinou pověsti své; neboť jsi páchala smilství s každým mimo tebe jdoucím. Smilnila jsi se syny Egyptskými, sousedy svými velikého těla, a příliš jsi smilnila. Smilnilas též se syny Asyrskými. Protože jsi nemohla nasytiti se, s nimiž jsi smilnila, rozšířila jsi smilství svá až do země obchodu, Chaldeje. Žena cizoložná, kteráž vedle muže svého povoluje cizím. Všechněm nevěstkám dávají mzdu, a ty dáváš mzdu všechněm milovníkům svým, aby vcházeli k tobě odevšad k smilnění s tebou. Protož, nevěstko, slyš slovo Jehovy!"* (Ez. 16, 15. 26. 28. 29. 32. 33. 35. a d.) Že Jeruzalémem rozumí se Církev, viz v **"Nauce o Pánu" č. 62. 63.** Così podobného jest smilstvím naznačeno u Izaiáše, kap. 23. 17. 18.; kap. 57. 3: u Jeremiáše, kap. 3, 2. 6. 8. 9; kap. 5. 1. 7; kap. 13, 27; kap. 29, 23; u Micheáše. kap. 1, 7; a Nahuma, kap. 3, 3. 4; u Ozeáše, kap. 4. 7. 10. 11; dále 3 Mojž. 20, 5; 4 Mojž. 14, 33; kap. 15. 39 a jinde. Z tohoto důvodu byl také židovský národ Pánem nazván: pokolení cizoložné (Mat. 12, 39; kap. 16, 4; Mar. 8, 38.).

Swedenborg, *Nauka o životě*. • 4

(10)

JAKOU MĚROU KDO VYSTŘIHÁ SE JAKOŽTO HŘÍCHU VŠELIKÝCH DRUHŮ ZLODĚJSTVÍ, TOU MĚROU MILUJE UŘÍMNOST.

80. Zlodějstvím v přírodním smyslu nerozumí se toliko krásti a loupiti, nýbrž i podváděti anebo pod nějakou záminkou jinému uzmouti jeho majetek. V duchovním smyslu však zlodějstvím rozumí se jiného oloupiti o pravdu jeho víry a o dobro jeho účinné lásky. V nejvyšším smyslu zlodějstvím rozumí se brati Pánu to, co Jeho jest, a sobě to přisvojiti, a tudíž přisvojiti sobě spravedlnost a zásluhu. Toť jsou všechny druhy krádeží, jež rovněž tvoří jediný celek, tak jako všechny druhy cizoložství a všechny druhy vraždy, o čemž dříve bylo mluveno; že tvoří jediný celek, jest proto, že jedna věc jest ve druhé obsažena.

81. Zlo zlodějství vniká hlouběji ke člověku, než kterékoliv jiné zlo, neboť jest spojeno se lstivostí a podvodností, a lstivost a podvodnost rovněž [snadno] se vloudí do duchovní mysli člověka, v níž jest jeho myšlení s jeho rozumem. Že člověk má mysl duchovní a mysl přírodní, lze seznati v dalším.

82. Jakou měrou kdo vystřihá se zlodějství jakožto hříchu, tou měrou miluje upřímnost, což pochází z toho, že zlodějství jest rovněž podvodem, a podvod a upřímnost jsou dva opaky, pročez člověk jest tou měrou v upřímnosti, jakou měrou není v podvodnosti.

83. Upřímností se též rozumí poctivost, spravedlnost, věrnost a přímost. V těchto vlastnostech nemůže člověk býti sám ze sebe, tak aby je miloval z nich a pro ně; kdo však vystřihá se zlodějství, lstivosti a podvodu jakožto hříchů, ten jest v oněch vlastnostech a to ne sám ze sebe, ale z Pána, jakž výše v **č. 18. až 31.** bylo ukázáno. Tak duchovní, tak osobnost úřední, soudce, obchodník, řemeslník, každý ve svém úřadě a ve svém zaměstnání.

84. Tomu učí Slovo na mnoha místech, z nichž zde tato jsou uvedena: *"Kdož chodí v spravedlnosti, a mluví pravdu? Tomu příliš nízké jest pro zisk jiných utiskovati; ten vytrásá ruce své, aby darů nepřijímal, zacpává uši své, aby neslyšel o krvi a očí přivírá, aby neviděly*

zla; ten na výsosti přebývá" (Iz. 33, 15. 16). "Jehovo, kdo bude přebývatí v stánku tvém? Kdo bydliti bude na hoře svaté tvé? Kdož chodí v upřímnosti, a činí spravedlnost neční zlého" (Žalm 15, 1. 2. 3. a d.). "Oči mé k věrným země, aby sedali se mnou; kdož chodí na cestě upřímné, ten mi sloužiti bude. Nebude seděti v domě mém činící lest, a mluvící lež nezůstane před očima máma. Za jitra plniti budu všecky nešlechtné ze země abych tak vyplnil z města všecky, kdož páší nepravost" (Žalm 101, 6. 7. 8.).

Kdož není vnitřně upřímný, spravedlivý, věrný a přímý, jest neupřímný, nespravedlivý, nevěrný a nepřímý. Tomu učí Pán v těchto slovech: *"Nebude-lii hojnější spravedlnost vaše, nežli zákonníků a farizeů, nikoliv nevejdete do království nebeského"* (Mat. 5, 20). Spravedlností, která lepší jest spravedlnosti zákonníků a farizeů, rozumí se vnitřní spravedlnost, v níž jest člověk, který jest v Pánu. Že jest v Pánu, učí rovněž On u Jana: *"Já slávu, kterouž jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jedno jsme. Já v nich a ty ve mně, aby dokonání byli v jedno, a aby milování, kterýmž jsi mne miloval, bylo v nich, a i já v nich"* (Jan 17, 22. 23. 26). Z toho vysvítá, že jsou dokonalými, je-li Pán v nich. Toť jsou ti, kteří jsou nazváni *"čistého srdce, kteří Boha viděti budou"* a *"dokonalí, jako Otec v nebesích"* (Mat. 5, 8. 48).

85. Výše v č. 81. jest řečeno, že zlodějství hlouběji vniká ke člověku, nežli kterékoliv jiné zlo, ježto jest spojeno se lstivostí a podvodností; a lstivost a podvodnost vloudí se až do duchovní mysli člověka, v níž jest jeho myšlení s rozuměním. Pročež nyní budiž pověděno něco o mysli. Že myslí člověka jest jeho rozum a zároveň jeho vůle, viz výše **v č. 43.**

86. Člověk má přírodní mysl a duchovní mysl. Přírodní mysl jest dole a duchovní mysl nahoře. Přírodní mysl jest myslí jeho světa a duchovní mysl jest myslí jeho nebe. Přírodní mysl může býti nazvána zvířecí myslí, a duchovní mysl může býti nazvána lidskou myslí. Člověk se také od zvířete rozeznává tím, že má duchovní mysl. Skrze ni může býti v nebi, zatím kdy žije na světě. Pomocí jí člověk také žije po smrti.

Člověk může vzhledem ke [svému] rozumu býti v duchovní mysli, a tudíž v nebi, vzhledem ke [své] vůli nemůže však býti v duchovní mysli a tudíž v nebi, jestliže nevystříhá se zla jakožto hříchu; a není-li tam vzhledem ke [své] vůli, není vůbec v nebi, neboť vůle táhne rozum dolů, a činí, aby stal se právě tak přírodním a zvířeckým, jako jest ona.

Člověk může býti přirovnán k zahradě, rozum ke světlu a vůle k teplu. Zahrada jest ve světle a nikoliv zároveň v teple za doby zimní, jest však ve světle a zároveň v teple za doby letní; člověk tudíž, kterýž jest pouze ve světle rozumu, jest jakoby zahrada za doby zimní; který však jest ve světle rozumu a zároveň v teple vůle; jest jakoby zahrada za doby letní. Rozum také stává se moudrým z duchovního světla a vůle miluje z duchovního tepla; neboť duchovní světlo je Božská Moudrost a duchovní teplo Božská Laska.

Dokud člověk nevystříhá se zla jakožto hrachu chtěče zla uzavírají vniternosti přírodní mysli na straně vůle, jsouce jakoby tlustou pokrývkou, a jako černým mrakem pod duchovní myslí, a zabraňují, aby tato se neotevřela. Jakmile však člověk vystříhá se zla jakožto hříchu, tu vplývá dovnitř Pán s nebe odstraňuje onu pokrývku a rozptyluje mrak, a otevírá duchovní mysl a vpouští tak člověka do nebe.

Dokud tímto způsobem chtěče zla uzavírají vniternost přírodní mysli, dotud člověk jest v pekle; jakmile však ony chtěče jsou Pánem rozptýleny, jest člověk v nebi. Dále: dokud chtěče zla uzavírají vniternosti přírodní mysli, dotud člověk jest přírodním, jakmile však ony chtěče zla jsou Pánem rozptýleny, člověk jest duchovním. Dále: dokud chtěče zla uzavírají vniternosti přírodní mysli, člověk jest zvířetem; jen tím se odlišuje, že může mysliti a mluvit, a to i o těch věcech, které nevidí očima, což má svou příčinu ve schopnost, že rozum může býti povznesen ve světlo nebes; jakmile však ony chtěče jsou od Pána rozptýleny, člověk jest člověkem, ježto pak pravda v rozumu myslí z dobra vůle. Dále také dokud chtěče zla uzavírají

vniternosti přírodní mysli, dotud člověk jest jako zahrada za doby zimní, jakmile však ony chťiče jsou Pánem rozptýleny, jest jako zahrada za doby letní.

Spojení vůle a rozumu u člověka rozumí se ve Slově srdcem a duší, jakož i srdcem a duchem, jako na př. že člověk má milovati Boha z celého srdce a ze vší duše (Mat. 22, 37), a že Bůh dá nové srdce a nového ducha (Ezech. 11, 19; 36. 26. 27). Srdcem rozumí se vůle a její láska, a duší jakož i duchem, rozumí se rozum a jeho moudrost.

(11)

JAKOU MĚROU KDO VYSTŘÍHÁ SE VŠECH DRUHŮ KŘIVÉHO SVĚDECTVÍ, TOU MĚROU MILUJE PRAVDU.

87. Slovy "křivě svědčiti" nerozumí se v přírodním smyslu Slova pouze vydávati nějaké křivé svědectví nýbrž i lháti a na cti utrhati. V duchovním smyslu křivým svědectvím rozumí se: mluvit i přemlouvati že nepravda jest pravdou, a zlo dobrem, a obráceně. V nejvyšším smyslu však křivým svědectvím rozumí se Pánu a Slovu Jeho se rouhati. Že toto [vše] tvoří jediný celek u člověka, který křivě svědčí, mluví lži a na cti utrhá, může vysvitnouti z toho, co v "**Nauce o Písmu svatém**" ukázáno jest o trojím smyslu všech částí Slova, v **č. 5. 6. 7. a d., a v č. 57.**

88. Z toho, že lež a pravda jsou dva opaky, vyplývá, že člověk tou měrou miluje pravdu, jakou měrou vystřihá se lži jakožto hříchu.

89. Jakou měrou někdo miluje pravdu, tou měrou ji chce poznati, a tou měrou srdce jeho jest dojata, když ji nalézá. Také nikdo jiný nemůže dospěti k moudrosti; a jak jest ochoten ji v skutek uváděti, tak pociťuje líbeznost světla, v němž jest pravda. Právě tak jest tomu s ostatním, co dosud bylo řečeno, jako s upřímností a spravedlností u toho, kdo se vystřihá všech druhů zlodějství; s cudností a čistotou u toho, kdo vystřihá se všech druhů necudnosti; a s láskou [k Pánu] a s účinnou láskou u toho, kdo vystřihá se všech druhů vraždy, a tak dále. Ten však, kdo jest v opaku toho, neví nic o oněch ctnostech, ačkoliv všecko na nich záleží.

90. Jest to pravda, která rozumí se oním semenem na poli. o němž Pán praví: "Vyšel rozsěvač, aby rozsíval símě své. A když on rozsíval, jedno padlo na cestu, i pošlapáno jest, a ptáci nebeští sezobali je. A jiné padlo na skálu, a vzešlé uvadlo. protože nemělo kořenů; jiné padlo mezi trní, a spoluvzrostlé trní udusilo je. A jiné padlo v zemi dobrou, a když vzešlo, přineslo mnohonásobné ovoce" (Luk. 8, 5. až 8; Mat. 23, 3. až 8). Rozsěvačem jest zde Pán, a semenem jest Jeho Slovo, tedy pravda. Semeno na cestě jest u těch, kdož nedbají o pravdu. Semeno na kamenitých místech jest u těch, kdož dbají o pravdu, ale nikoliv pro ni samu a tudíž ne ze své vniternosti. Semeno uprostřed trní jest u těch, kdož jsou ve chťičích zla. Na dobrou půdu zaseté símě jest však u těch, kdož pravdy, kteréž jsou ve Slově, milují z Pána a z Něho je konají, a tudíž přinášejí ovoce. Že toto se tím rozumí, jest známo z výkladu, kterýž Pán o tom učinil (Mat. 13, 19 až 23. 37; Mař. 4, 14. až 20; Luk. 3, 11 až 15). Z toho vysvítá, že pravda Slova nemůže zakořeniti u těch, kdož o pravdu nedbají, aniž u těch, kdož milují pravdu zevně a nikoliv vnitřně, aniž u těch, kdož jsou ve chťičích zla; zakoření však určitě u těch, u nichž chťiče zla byly Pánem rozptýleny. U těchto zakoření símě, to jest pravda v jejich duchovní mysli, o čemž výše **č. 86 až ke konci.**

91. Dnes všeobecně má se za to, že člověk bude spasen, věří-li tomu či onomu, čemu církev učí, a že spasení nezávisí na dodržování předpisů Desatera přikázání, kteráž jsou: nezabíjeti, necizoložiti, nekrásti, křivě nesvědčiti v užším i širším smyslu; neboť se říkává, že Bůh nehledí na skutky, nýbrž na víru — ale člověk nemá tou měrou víry, jakou měrou jest v onom zlu. Viz výše č. 42 až 52. Otaž se rozumu a věz, zda nějaký vražedník, cizoložník, zloděj a křivý svědek, pokud trvá ve chtíči k tomuto zlu, mohl by míti víry; dále, zda chtíč k tomu mohl by býti jinak odstraněn, nežli tím, že člověk nechtěl by konati onoho zla. Ježto jest hříchem, to jest, že jest pekelné a ďábelské. Kdo tedy se domnívá, že spása jest v tom, že člověk to či ono věří, čemu církev učí, ale jest takový [jak výše uvedeno], jest pošetilý podle slov Páně u Matouše (kap. 7, 26). Takováto církev popsána jest u Jeremiáše takto: *“Postav se v bráně domu Jehovy, a ohlašuj tam slovo toto: Takto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraelský: Polepšete cest svých. Neskládejte naděje své v slovích lží, která říkají: Chrám Jehovy, chrám Jehovy, chrám Jehovy ! Zdalíž kradouce, vraždíce a cizoložíce i křivě přísahajíce přece choditi a postavovati si budete před obličejem svým v domě tomto, kterýž nazván jest od jména mého a říkati: “Jsme nyní spaseni!” Neboť peleší lotrovskou stal se dům tento. Aj, takéť já jsem to viděl; Jehova to praví”* (7, 2. 3. 4. 9. 10. 11).

(12)

NIKDO NEMŮŽE VYSTŘÍHATI SE ZLA JAKOŽTO HŘÍCHU TAK, ABY SI JEJ VNITŘNĚ OŠKLIVIL, JESTLIŽE BY PROTI NĚMU NEBOJOVAL.

92. Každý ví ze Slova a z nauky ze Slova, že proprium člověka jest od jeho zrození zlé, a že tudíž z jakéhosi vrozeného chtíče oblibuje si zlo a upadá do něho; že na př. chce se mstíti, chce podváděti, pomlouvati a cizoložiti, a kdyby nepomyslel, že jest to hřích, a kdyby z té příčiny tomu neodporoval, také skutečně by tak činil, jakmile by se k tomu naskytla příležitost, a kdyby tím netrpěla jeho dobrá pověst anebo jeho zisk. K tomu ještě přistupuje i to, že člověk, nemá-li nijakého náboženství, činí tak, že jest mu to příjemno.

93. Ježto toto proprium člověka tvoří přední kořen jeho života, jest patrné, jakým stromem člověk by byl, kdyby tento kořen nebyl vyrván, a kdyby nový kořen nebyl vštípen. Byl by neužitečným stromem, o němž jest řečeno, že má vyřat býti a na ohně uvržen (Mat. 3, 10.; 7, 19). Tento kořen není odstraněn a na jeho místo není jiný vštípen, jestliže člověk zlo, které tvoří tento kořen, nepokládá za zlo pro svou duši, a jestliže z té příčiny nehodlá je odstraniti. Ježto však toto zlo jest jeho propriem a tudíž jeho příjmem, nemůže tak učiniti jinak, nežli s jakýmsi odporem, a námahou, a tudíž s bojem.

94. Každý, kdo věří, že je nebe a peklo, a že nebe jest věčnou blažeností, peklo však věčnou neblažeností, a kdo věří, že do pekla přijdou ti, kdož konají zlo, a do nebe ti, kdož konají dobro, — ten bojuje. A kdo bojuje, jedná ze své vnitřnosti a to proti chtíči samotnému, který jest kořenem zla, neboť kdo proti něčemu bojuje, ten tomu nechce, kdežto dáti se vésti chtíčem jest tolik jako chtíti. Z toho vysvítá, že kořen zla nemůže býti odstraněn jinak, nežli bojem.

95. Jakou měrou tedy někdo bojuje a tak zlo odstraňuje, tou měrou nastupuje dobro na jeho místo, a jen směrem z dobra vidí zlo tváří v tvář a shledává, že jest pekelné a hnusné: a ježto jest takovéto, tu on nejen že se ho vystříhá, nýbrž také si je oškliví a posléze pokládá je za ohavnost.

96. Člověk, který bojuje proti zlu, musí nutně bojovati jakoby sám ze sebe; neboť kdo tak nečiní jakoby sám ze sebe, nebojuje, stojí jako automat, který nevidí a neslyší, a myslí stále na zlo ze zla samého a nikoliv proti němu. Jest však dobře věděti, že jedině Pán bojuje ve člověku proti zlům, a že se to pouze zdá člověku, jakoby sám ze sebe bojoval, a že Pán to chce, aby se člověku tak zdálo, ježto bez takovéto zdánlivosti nebylo by boje a tudíž ani přetvoření.

97. Tento boj není obtížný, kromě u těch, kdož svým chťičům všecky uzdy popustili, a úmyslně na nich ulpívají, jakož i u těch, kdož svatost Slova a Církve zatvrzele zamítali. Ostatním však boj ten není těžký; budou-li odpírati zlu úmyslně jen jednou v tém dni anebo dvakráte v měsíci, zpozorují změnu.

98. Křesťanská církev jest nazývána bojující církví, a nemohla by v nijakém jiném smyslu býti nazvána bojující leč jedině proti ďáblu, a tudíž proti zlu, které jest z pekla. Peklo jest ďábel. Pokušení, do nichž člověk církve se dostává, jsou oním bojem.

99. O bojích proti zlu, jež jsou pokušeními, jest pojednáváno na mnohých místech Slova; rozumějí se těmito slovy Páně: *“Pravím vám: zrna pšeničné, padna v zemi, neumře-li, onoť samo zůstane, a pakliť umře, mnohé plody přinese”* (Jan 12. 24). Dále těmito slovy: *“Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, a vezmi kříž svůj a následuj mne. Chtěl-li by kdo život svůj zachovati, ztratíť jej; pakliť by kdo ztratil život svůj pro mne a pro evangelia, tent’ jej zachová”* (Mař. 8, 34. 35). Křížem rozumí se pokušení, jako rovněž u Mat. 10, 38; kap. 16, 24; Mař. 10, 21; Luk. 14, 27. Životem rozumí se život propria ve člověku, jakož i podobně u Mat. 10, 39; kap. 16, 25; Luk. 9, 24 a zejména Jan 12, 25; kterýžto [život propria] jest též životem těla a nic neprospívá (Jan 6, 63). O bojích proti zlu a o vítězstvích nad ním mluví Pán ke všem Církvím ve Zjevení: K církvi v Efezu: *“Tomu, kdož zvítězí, dám jísti ze stromu života, kterýž jest uprostřed ráje Božího”* (Zjev. 2, 7). K církvi ve Smyrně: *“Kdo zvítězí, neutrpí škody od smrti druhé”* (Zjev. 12, 11). K církvi z Pergamu: *“Tomu, kdož zvítězí, dám jísti tu manu skrytou, a dám jemu kamének bílý, a na tom kaménku jméno nové napsané, kteréhož žádný nezná, než ten, kdož je přijímá”* (Zjev. 2, 17). K církvi v Tyatire: *“Kdož by pak vítězil, a ostříhal až do konce skutků mých, dám jemu moc nad pohany. A dám jemu hvězdu jitřní”* (Zjev. 2, 26. 28). K církvi v Sardes: *“Kdo zvítězí, učiním jej sloupem v chrámě Boha svého; a napíšeť na něm jméno Boha svého, a jméno města Boha svého, Nového Jeruzaléma, sestupujícího s nebe od Boha, i jméno své nové”* (Zjev. 3, 12). K církvi v Laodicei: *“Kdož zvítězí, dám jemu seděti s sebou na trůnu mém”* (Zjev. 3, 21).

100. Stran těchto bojů, kteréž jsou pokušeními, zejména lze nahlédnouti do spisu **“Nauka nového Jeruzaléma”**, vydaném v Londýně r. 1758, **č. 187 až 201**. Odkud ona pokušení jsou a jaká jsou, **č. 196, 197**. Kterak a kdy vznikají, **č. 198**. Co dobrého způsobují, **č. 199**. Že Pán bojuje pro člověka, **č. 200**. O bojích čili pokušeních Páně, **č. 201**.

(13)

ČLOVĚK MÁ VYSTŘÍHATI SE ZLA JAKOŽTO HŘÍCHU, A MÁ PROTI NĚMU BOJOVATI JAKOBY SÁM ZE SEBE.

101. Jest to podle božského řádu, aby člověk jednal svobodně podle [svého] rozumu, ježto jednati svobodně podle rozumu, jest tolik, jako ze sebe jednati. Avšak ony dvě schopnosti, svoboda a rozum nejsou majetkem člověka, nýbrž jsou Páně u člověka, a dokud člověk jest

člověkem, nejsou mu odnímány, ježto bez nich nemohl by býti přetvořen; neboť nemohl by konati pokání, nemohl by bojovati proti zlům, a potom nésti hodnotné ovoce pokání. Ježto tudíž svoboda a rozum jsou dány člověku od Pána, a člověk z nich jedná, tu z toho vyplývá, že nejedná ze sebe, nýbrž jakoby ze sebe*).

*) *Že člověk má svobodu od Pána, viz výše č. 19. a 20., jakož i ve spisu "Nebe a peklo", č. 589—596, a č. 597—603. Co jest svoboda viz ve spisku "Nauka Nového Jeruzaléma", vydaném v Londýně r. 1758, č. 141—149.*

102. Pán miluje člověka a chce u něho přebývati; nemůže však ho milovati a u něho přebývati, jestliže nenalézá nijakého přijetí a vzájemné lásky, Tak a ne jinak vzniká spojení. Pán z tohoto důvodu dal člověku svobodu a rozum, svobodu mysliti a chtíti jakoby sám ze sebe, a rozum, podle něhož má mysliti a chtíti. Není možno někoho milovati a s ním se spojovati, u koho nebylo by vzájemnosti; rovněž ne vejíti k někomu a u někoho zůstatí, u koho nebylo by nijakého přijímání. Ježto přijímání a vzájemnost ve člověku jsou od Pána, proto praví Pán: *"Zůstaňte ve Mně, a já ve vás"* (Jan 15, 4). *"Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé"* (Jan 15, 5). *"V ten den vy poznáte, že já jsem v Otci svém, a vy ve mně a já ve vás"* (Jan 14, 20). Že Pán jest v pravdě a v dobru, které člověk přijímá, a které jsou u něho, učí Pán rovněž: *"Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou-li ve vás.... Budete-li zachovávatí přikázání má, zůstanete v mém milování"* (Jan 15, 7. 10). Kdož by měl přikázání má, a ostříhal jich, — onť jest ten, kterýž mne miluje, a já jej budu milovati, a přibyték u něho učiním" (Jan 14, 21. 23). Tak Pán přebývá u člověka v tom, co jest Jeho, a člověk v tom, co jest od Pána, a tudíž v Pánu.

103. Ježto tudíž toto vzájemné a zpětně působící, a tudíž obapolné u člověka jest od Pána, proto praví Pán, že člověk má konati pokání; a nikdo nemůže konati pokání jinak, nežli jakoby sám ze sebe. Ježíš řekl: *"Nebudete-li pokání činiti, všichni zahynete"* (Luk. 13, 3. 5). *"Ježíš řekl: Přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu"* (Mar. 14, 15). *"Ježíš řekl: Přišel jsem volati hříšných ku pokání"* (Luk. 5, 32). *"Ježíš řekl k církvím: Čiň pokání!"* (Zjev. 2, 5. 16. 21. 22; kap. 3, 3). Dále: *"Nečinili pokání ze skutků svých"* (Zjev. 16, 11).

104. Ježto cosi vzájemného a zpětně působícího a tudíž obapolného jest u člověka od Pána, proto praví Pán, že člověk má zachovávatí přikázání a ovoce přináseti: *"Co pak mi říkáte: Pane, Pane, a nečiníte, což pravím?"* (Luk. 6, 46 až 49). *"Znáte-li tyto věci, blahoslaveni jste, budete-li je činiti"* (Jan 13, 17). *"Vy přátelé moji jste, učinite-li to, což já přikazuji vám"* (Jan 15, 14). *"Kdož by pak koli činil i učil, ten veliký slouti bude v království nebeském"* (Mat. 5, 19). *"Každého, kdož slyší slova má tato, a plní je, p ř i p o d o b n í m muži moudrému"* (Mat. 7, 24). *"Protož neste ovoce hodné pokání"* (Mat. 3, 8). *"Čiňtež strom dobrý, i ovoce jeho dobré"* (Mat. 12, 33). *"Království Boží bude dáno lidu. přinášejícímu své ovoce"* (Mat. 21, 43). *"Všeliký strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyťat a v oheň uvržen bývá"* (Mat. 7, 19). A na mnoha jiných místech. Z toho vyplývá, že člověk má jednati [sice] ze sebe, avšak z moci Páně, již vyzývá; a toto jest jako ze sebe jednati.

105. Ježto toto vzájemné a zpětně působící a tudíž obapolné jest u člověka od Pána, musí člověk počít klásti ze svých skutků a podle nich bude jemu odplaceno; neboť Pán praví: *"Syn člověka přijde a odplatí jednomu každému podle skutků jeho"* (Mat. 16, 27). *"A půjdou ti, kteříž dobře činili, na vzkříšení života, ale ti, kteříž zle činili, na vzkříšení soudu"* (Jan 5, 29). *"Skutkové pak jejich jdou za nimi"* (Zjev. 14, 13); *"Souzení byli jeden každý podle skutků svých"* (Zjev. 20, 13). *"Aj, přijdu, a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému podle skutků jeho"* (Zjev. 22, 12). Kdyby tohoto zpětně působícího nebylo u člověka, nemohlo by býti nijakého připočítání [viny nebo zásluhy].

Swedenborg, Nauka o životě. - 5

106. Ježto u člověka jest přijímání a zpětné působení, proto Církev učí, že člověk má sebe zkoumati, vyznávati své hříchy před Bohem, odstupovati od nich a začítí nový život. Že každá Církev v křesťanském světě tomu učí, viz výše v č. 3 až 8.

107. Kdyby nebylo přijímání se strany člověka, a tudíž myšlení jakoby ze sebe samého, nebylo by možno ani mluvit o víře, neboť ani víra není od člověka. Bez tohoto byl by člověk jako pleva ve větru, a stál by tu jako bez ducha, s ústy otevřenými a s rukama malátnými, očekávaje na vliv, nic nemysle a nic nekonaje v tom, co týče se jeho spásy: on sice skutečně nic vtom nekoná, působí však zpětně, jakoby sám ze sebe.

Toto však ještě do jasnějšího světla bude uvedeno. v pojednáních "**O moudrosti andělů**".

(14)

KDO UPOUŠTÍ OD ZLA Z DŮVODU JINÉHO, NEŽLI ŽE ZLO JEST HŘÍCHEM, NEVYSTŘÍHÁ SE HO, NÝBRŽ ČINÍ JEN, ABY NEJEVILO SE PŘED SVĚTEM.

108. Vyskytují se mravní lidé, kteří zachovávají přikázání druhé desky Desatera, nepodvádějí, nerouhají se Bohu, nemstí se, necizoloží; a ti, kteří se utvrdili v tom, že něco podobného jest zlem, ježto jest tím poškozováno blaho celku, a tudíž odporuje to zákonům lidskosti, — tací také vykonávají účinnou lásku, upřímnost, spravedlnost, cudnost. Jestliže však tato dobra konají a oněch zel se vystříhají jedině proto, že jsou zlem a nikoliv zároveň že jsou hříchy, tu přece jen zůstávají, přírodními, a u přírodního člověka zůstává kořen zla lpěti uvnitř a není odstraněn; pročez ona dobra, která konají, nejsou dobry, ježto jsou z nich samotných.

109. Člověk přírodně mravný může se jevit před lidmi na světě právě tak, jako člověk duchovně mravný, nikoliv však před anděly v nebesích; před anděly v nebesích jeví se, je-li v dobru, jako socha ze dřeva, a je-li v pravdě, jako socha z mramoru, v níž není života. Jinak však duchovně mravný člověk; neboť přírodně mravný člověk jest zevně mravný, a duchovně mravný člověk jest vnitřně mravný, a zevnějšek bez vnitřnosti nežije; žije sice, ale nikoliv životem, který by mohl býti nazván [skutečným] životem.

110. Chtíče zla, kteréž od narození člověka vytvářejí jeho vnitřnost, nemohou býti odstraněny jinak, nežli Pánem samotným; neboť Pán vplývá z toho, co jest duchovní, do toho, co jest přírodní, člověk však sám ze sebe z toho, co je přírodní, do toho, co je duchovní, a takovýto vliv jest proti řádu a nepůsobí proti chtíčům, aby je odstranil, nýbrž uzavírá je, a to těsněji a těsněji, tak, jak se v tom člověk utvrzuje; ježto však dědičné zlo zůstává takto uzavřeno, tu po smrti, kdy člověk stává se duchem, roztrhává onu pokrývku, do níž člověk na světě byl zahalen, a provaluje se navenek, jako hnis ze vředu, jen zevně léčeného.

5*

111. Jsou různé a mnohé příčiny, které způsobují že člověk co do zevní podoby jest mravným; není-li však mravným i co do vnitřní podoby, není přece jen mravným. Jestliže ku př. někdo zdržuje se cizoložství a smilství z obavy před občanskými zákony a jeho tresty; z obavy před ztrátou dobré pověsti a tím i cti; z obavy před nemocemi, které z toho vznikají; z obavy před domácími různicemi s manželkou a tím i před rozháraným životem; z obavy před pomstou manžela nebo příbuzných; z nouze nebo lakomství; z oslabení, vznikajícího buď z

nějaké nemoci anebo z nemírnosti, nebo v důsledku stáří nebo nemohoucnosti, ba jestliže se toho zdržuje vzhledem k jakémukoliv přírodnímu nebo mravnímu zákonu, nikoliv však zároveň vzhledem k zákonu duchovnímu, tu přece jen uvnitř zůstává cizoložníkem a smilníkem, neboť při tom všem věří, že nejsou to hříchy, a má tudíž ve svém duchu za to, že to před Bohem zakázáno není a tak páchá to v duchu, byť i ne před světem v těle. Pročež po smrti, kdy stává se duchem, zřejmě ve prospěch toho mluví. Z toho vysvítá, že bezbožník může vystříhati se zel pro jich zavržitelnost, že však toliko křesťan může se toho vystříhati proto, že jest to hříchem.

112. Právě tak, jest tomu se všemi druhy zlodějství a podvodů, se všemi druhy vraždy a pomsty, a se všemi druhy křivého svědectví a lži. Nikdo nemůže od nich sám ze sebe býti očištěn a obmyt, neboť v každé z těch věcí jsou nesčíslné chťiče, kteréž člověku se jeví jen jako jediná věc; Pán však vidí i nejmenší podrobnost co do jejího řádu. Slovem, člověk nemůže sebe sama znovuzrodit, to jest vytvořit v sobě nové srdce a nového ducha, nýbrž jediný Pán, který jest Přetvořovatel a Znovuzrozetel. Kdyby tudíž člověk svou vlastní chytrostí a inteligencí chtěl sebe novým vytvořit, nebylo by to nic jiného, nežli jako znetvořený obličej pokrytí líčidlem, a část vnitřně postiženou hnilobou natíratí mastí.

113. Proto praví Pán u Matouše: *"Farizej, slepče, vyčist' nejprve vnitřek číše a mísy, aby i to, co jest zevnitř, bylo čisto"* (Mat. 23, 26). A u Izaiáše: *"Umějte se, očišťte se, odvržte zlobu skutků svých od očí mých, přestaňte zle činiti, Budou-1i hříchové vaši jako červec, jako sníh zbělejší; budou-1i červení jako purpur, přece jen jako vlna budou"* (Iz. 1, 16. 18).

* * *

114. K výše řečenému jest třeba ještě připojit toto: I. Každý má tou měrou křesťanskou účinnou lásku, jakou měrou věrně zastává své povolání; neboť tou měrou, jak vystříhá se zla jako hříchu, činí každodenně dobro, a stává se sám užitečným všeobecnému celku. Rovněž pečuje se tím o obecné dobro a o každého jednotlivce zvláště. II. Ostatní věci nejsou vlastními skutky účinné lásky; nýbrž jsou buď jejími známkami, anebo jsou to projevy dobročinnosti anebo jsou to povinnosti.

(15)

UKAZATEL SLOV A VĚCÍ.

(Číslice značí číslo článku.)

Anděl. Andělé všech nebes jsou tou měrou v rozumnosti a moudrosti, jakou měrou dobro, které jest při nich, tvoří jediný celek s pravdou, **32**.

Bohatec, který přišel k Pánu Ježíši, (Mar. **10, 17—22**) **66**.

Boje. Nikdo nemůže se vystříhati zla tak, že by si jej až vnitřně ošklivil, kdyby proti němu nebojoval, **92**. Tou měrou, jak někdo bojuje a zlo odstraňuje, nastupuje dobro na místo zla, **95**. Člověk má jakoby sám ze sebe bojovati proti zlu, **96, 101** a d. Boj není tak těžký, kromě u těch, kdož svým chťičům všecky uzdy povolili, **97**. Křesťanská církev nazvána jest církví bojující, **98**. Výroky Písma sv., v nichž pojednává se o bojích, které jsou pokušeními, **99**.

Cizoložství. Co se jím v různých smyslech rozumí, **74** a d.

Cudnost miluje každý tou měrou, jak vystříhá se jakožto hříchů všech druhů cizoložství, **74** a d.

Desatero Příkázání učí, která zla jsou hříchy, **53** a d. Proč ony zákony, známé po celém okrsku zemském, byly s tak velkým zázrakem dány s hory Sinaje, **53**. Ony zákony byly svaté, **54, 55**. Příkazy Zákona nazvány byly deseti slovy, ježto slovo "deset" značí — "všecko", **61**.

Dítkami Božími a **z Boha zrozenými** jsou nazýváni ti, kdož nejsou v propriu své vůle, a tudíž ani ne v propriu svého rozumu, t. j. kdož nejsou ve zlu a nepravdě. Oni to jsou, kteří věří v Pána, **51**.

Dobro jest věcí vůle, **36**. Dobro, které jest skutečně dobré, nikdo nemůže konati sám ze sebe, **9** a d. Dobro z Boha může býti přirovnáno ke zlatu, **10**. Jest občanské dobro, mravní dobro a duchovní dobro, **12**. Co jest to, **12**.

Pravda dobra může pocházeti toliko od Toho, kdo jest Dobrem samým, **13**. Člověk může konati dobro tou měrou, jak vystříhá se zla jakožto hříchu, **18, 114**. Činí-li tak dříve, jeho dobro není dobré. Chudým dávati, o chrámy a nemocnice pečovati, a t. d., spravedlnost a upřímnost a t. d. konati, jestliže při tom za nic není pokládáno zlo podvádění, cizoložení, nenávisti a **3**. — jest dobrem, které uvnitř jest zlé, **24**.

Duchovní, který není již ve zlu, nýbrž v dobru lásky k bližnímu, koná ustavičně dobro této lásky, **72**.

Duchovním člověkem jest ten, kdo koná dobro z Pána, **16** a d.

Dva požadavky jsou: **1**. Člověk musí vystříhati se zla, ježto jest hříchem; **2**. musí však při tom věděti a věřiti, že tak činí z Pána, **22**.

Dvě desky Zákona, jedna pro Pána, druhá pro lidi, **57**.

Dvě všeobecné věci vycházejí od Pána: Božské Dobro a Božská Pravda, **32**.

Chtíče zla, ty, které tvoří od narození člověka jeho vnitřnost, jsou jen od Pána samého odstraňovány, **110**.

Kněz. Příkladem na něm ukázána láska dobra ku pravdě, **39**.

Krásti. Co se tím rozumí v různých smyslech, **80** a d.

Křesťanskou lásku má každý tou měrou, jak plní věrně své povolání, **114**.

Láska a moudrost jest dobro, s pravdou spojené, u andělů a lidí, **32**.

Láska dobra ve vůli. Z ní vyvěrá láska pravdy v rozumu, **36**.

Láska k pravdě. Z ní vyvěrá vnímání pravdy a z vnímání pravdy vyvěrá smýšlení pravdy, a z něho uznávání pravdy, což jest věrou, **36**.

Lásku k bližnímu každý má tou měrou, jakou se vystříhá všech druhů vraždy, jakožto hříchu, **67**. Zevnější láska k bližnímu prostředkem k znovuzrození, **69**.

Manželstvím nebeským zove se spojení dobra a pravdy; pekelným manželstvím zove se spojení zla a nepravdy, **33** a d. Manželství má každý rád tou měrou, jak vystříhá se cizoložství, **75**.

Milovati. Dobro miluje pravdu a opačně, **33, 39, 40**, a zlo miluje nepravdu a opačně, **33**. Kdo nevystříhá se zla jakožto hříchu, miluje pravdu jen pro svou čest a zisk, **35**. Jakou měrou kdo jest v dobru a z dobra miluje pravdu, tou měrou miluje Pána, **38**.

Modlitba, kteráž bývá předčítána v Anglii, Německu, Švédsku a v Dánsku před Večeří Páně, **4—6**.

Mohutnosti. Člověk má dvě mohutnosti, vůli a rozum. Jsou-li celkem, zovou se myslí, **43**. Moudrým není člověk, nevystříhá-li se zla jako hříchu, byť i mnoho věděl a mnohému rozuměl, **27**. Mravně. Přírodně mravní lidé jeví se před světem tak, jako duchovně mravní lidé, nikoliv však před anděly nebeskými, **109**. Jest mnoho příčin, pro které lidé jsou zevně mravní, **111**.

Mysl lidská jest vůle a rozum jako jediný celek, **43**. Člověk má přírodní a duchovní mysl, **86**. Dokud člověk nevystříhá se zla, jakožto hříchu, tu chtíče zla ucpávají vnitřnost přírodní mysli se strany vůle, **86**.

Náboženství jest věcí života, **1**. Každý, kdo má náboženství, ví a uznává, že kdo dobře žije, bude spasen, a kdo zle žije, bude zatracen, **1, 2, 3**. Povšechnou stránkou náboženství jest, aby člověk se zkoumal, konal pokání a odstupoval od hříchů, **64**.

Nadřizená osoba, není-li ve zlu, nýbrž v dobru účinné lásky, koná ustavičně dobro této lásky, **72**.

Necudnosti, jakož i chtíče k ní, jest se vystříhati jako hříchu, **62**.

Nevědomost člověka při jeho zrození prostředkem ke znovuzrození, **69**.

Nevinnost dětství, zevnější, jakožto prostředek ke znovuzrození, **69**.

Obchodník. Příkladem na něm ukázána jest láska dobra ku pravdě, **39**. Jeho jednání jest dobrým skutkem, jestliže on není již ve zlu, nýbrž v dobru lásky k bližnímu, **72**.

Opaky dvěma jsou zlo a dobro, **70**. Nemohou býti pospolu, **71**.

Plnění zákona. O náboženské víře, která se zakořenila, že nikdo nemůže splnit Zákona, **63**.

Poznatky jsou nutny, ježto učí, kterak člověk má jednati, **27**.

Pravda jest věcí rozumu, **36**. Pravdu miluje každý tou měrou, jak vystřihá se zla jakožto hříchu, **32**. Pravdu miluje člověk tou měrou, jak se vystřihá všech druhů křivých svědectví jako hříchu, **87**. Pravda míněna jest semenem na poli, **90**. Nemůže zapustiti kořenů u těch, kdož se o nic takového nestarají, **90**; jistě však u těch, u nichž jsou rozptýleny Pánem chťice zla, **90**.

Přátelství zevnější, prostředek ke znovuzrození, **69**. Příkazy na způsob oněch Desatera Prikázání, vyskytují se u všech národů, **65**. Přírodní lidé jsou ti, kdož konají dobro ze sebe, **16 a d**.

Rozdíl mezi člověkem a zvířetem jest v tom, že rozum člověka může býti povznesen do světla nebes, kteréž jest pravdou, nikoliv však vůle, **15**. Rozum souvztahí s plícemi, **46**.

Řemeslník ten, kléry není již ve zlu, nýbrž v dobru lásky k bližnímu, koná ustavičně dobro této lásky, **72**. Příkladem na řemeslníku ukázána láska dobra ku pravdě, **39**. Skutky jsou tím, co vytváří člověka Církve, a podle nich on dochází spasení, **2**.

Smlouvou a svědectvím zove se Desatero Prikázání, ježto děje se tím spojení Pána s člověkem a člověka s Pánem, **57**.

Spojení mezi Pánem a člověkem skrze Zákon, **57**. Nastává však jen tehdy, když člověk koná to, co na jeho desce jest napsáno, **57**. Střed mezi nebem a peklem, v němž jest člověk, pokud jest na světě. **19**. Svatost Desatera Prikázání. **54. 55, 50**. Výroky Písma sv. o svatosti tohoto Zákona, **59**. Svědectví křivého, jakož i chťice k tomu jest se vysířhati, **62 a d**.

Svoboda. Člověk, pokud žije na světě jest udržován ve svobodě, obrátiti se buď ke zlu nebo k dobru, **19**. Tuto svobodu má člověk od Pána, **20**.

Svoboda a rozum. Jest podle božského řádu, aby člověk jednal za svobody podle rozumu, ježto toto zove se jednáním ze sebe, **101**. Obě schopnosti, svoboda a rozum nejsou majetkem člověka, nýbrž Pána při člověku, **101**. Pán obdařil člověka svobodou a rozumem, ježto ho miluje **102**. Upřímnost miluje každý tou měrou, jak vystřihá se zlodějství jakožto hříchu, **80**. Co se tím rozumí, **83**. Víra Ze samojediná víra spasí, učí mnozí v křesťanské církvi **4**. Víru má člověk tou měrou, jak vystřihá se zla jakožto hříchu, **42, 45**. Víra zlého člověka jest jen věrou rozumu, v níž není dobra — a která jest mrtvou věrou, **46**. Víra v rozumu, která má v sobě dobro z vůle, jest živá, **46**. Víra v Boha, ve Vykupitele a Spasitele, v nebe a peklo a v jiné věci jest mrtva při člověku, který jest ve zlu, jest však živá při člověku, který jest v dobru, **47**. Věrou v Pána není jen to, mysliti, že On jest, nýbrž i slova Jeho konati, **43**. Víra a život udržují stejný krok, **52**.

Vojín. Příkladem na něm ukázána jest láska dobra ku pravdě, **39**.

Vraždění, co se jim rozumí v různých smyslech, **67**.

Vraždy, jakož i chťice po ní, musí se každý jako hříchu vystřihati, **6**.

Vůlí těla (Jan 1, 13) jest proprium ve vůli člověka, kteréž samo sebou jest zlem, **17**. Vůle muže jest proprium v jeho rozumu, kteréž samo sebou jest nepravdou ze zla, **17**. Vůle souvztahí se srdcem. **45**.

Vzájemné a zpětné působení ve člověku, **102—107**. Zahrada. Člověk přirovnán k zahradě, **86**. Zbožně mysliti a mluvití není zbožností, není-li při tom vystřihání se zla jakožto hříchu, **25**.

Zla jako hříchu se vystřihati. Všechny druhy vraždy, necudnosti, zlodějství, křivého svědectví, jakož i žádosti po tom jsou zlem a každý musí se jich vystřihati jakožto hříchu, **62**. Nikdo se nemůže vystřihati zla jakožto hříchu, aniž by se obrátil na Pána, **66**. Zlo zabraňuje, aby Pán mohl vejiti ke člověku, **18**. Zlo jest peklem, **18**. Zla musí se každý vystřihati jakožto hříchu, **22 a d**. Zlo života ničí pravdu víry, **44**. Člověk musí jakoby sám za sebe bojovati proti

zlu, **101**. Kdo zla zanechává z jiného důvodu, nežli že je to hřích, nevystříhá se ho, nýbrž jen činí, aby se před světem neobjevilo, **108**.

Znovuzrození. Člověk nemůže sám sebe znovuzrodit, nýbrž může se to státi jen od Pána, **112**.

Zlodějství, jakož, i chtíce k tomu, má se každý vystříhati jako hříchu, **62**.

Zlodějství vniká do člověka hlouběji, nežli kterékoliv jiné zlo, ježto jest spojeno se lstivostí a podvodností, **81**.

Swedenborg. Nauka o životě. - 5 b

OBSAH.

- (1) *Veškeré náboženství jest věcí života, a životem náboženství jest Konání dobra. ... 6*
- (2) *Nikdo nemůže konati ze sebe dobro, které jest skutečným dobrem. ... 9*
- (3) *Jakou měrou člověk vystříhá se zla jakožto hříchu, tou měrou činí dobro nikoliv ze sebe. nýbrž z Pána. ... 11*
- (4) *Jakou měrou kdo vystříhá se zla jakožto hříchu, tou měrou miluje pravdu. ... 14*
- (5) *Jakou literou kdo vystříhá se zla jakožto hříchu, tolik má víry a jest duchovním. ... 16*
- (6) *Desatero přikázání učí, které zlo jest hříchem. ... 18*
- (7) *Všecky druhy vraždy, necudnosti, zlodějství, křivého svědectví, jakož i chtíce k tomu, jsou zlé, a tudíž jest se jich vystříhati jakožto hříchu. ... 20*
- (8) *Jakou měrou kdo vystříhá se všech druhů vraždy jakožto hříchu, tou měrou má lásku k bližnímu. ... 22*
- (9) *Jakou měrou kdo vystříhá se cizoložství jakožto hříchu, tou měrou miluje cudnost. ... 23*
- (10) *Jakou měrou kdo vystříhá se jakožto hříchu
všelikých druhů zlodějství, tou měrou miluje UŘÍMNOST. ... 25*
- (11) *Jakou měrou kdo vystříhá se všech druhů křivého svědectví, tou měrou miluje pravdu. ... 27*
- (12) *Nikdo nemůže vystříhati se zla jakožto hříchu tak, aby si jej vnitřně ošklivil, jestliže by proti němu nebojoval. ... 28*
- (13) *Člověk má vystříhati se zla jakožto hříchu, a má proti němu bojovati jakoby sám ze sebe. ... 29*
- (14) *Kdo upouští od zla z důvodu jiného, nežli že zlo jest hříchem, nevystříhá se ho, nýbrž činí jen, aby nejevilo se před světem. ... 31*
- (15) *UKAZATEL SLOV A VĚCÍ.... 32*

SPISY ŠVÉDSKÉHO REFORMÁTORA EMANUELA SWEDENBORG.

V českém překladu Jar. Im. Janečka dosud vyšlo:

NEBE A PEKLO. 546 stran	Kč	30,-
STYK DUŠE S TĚLEM. 48 stran. II. vyd.	Kč	3,-
NEBESKA NAUKA. 96 stran	Kč	5,-
O VÍŘE. 48 stran	Kč	3,-
POSLEDNÍ SOUD. 164 stran.	Kč	15,-
O PÍSMU SVATÉM. 140 stran	Kč	10,-
O ÚČINNÉ LÁSCĚ. 102 stran	Kč	7,-
BÍLÝ KŮN V APOKALYPSE. 48 stran.	Kč	3,50,-
TĚLESA SVĚTOVA A JEJICH OBYVATELÉ	Kč	10,-
STRUČNÝ VÝKLAD UČENÍ NOVÉ CÍRKVE	Kč	7,-
OKAMŽIKY PO SMRTI. (Z díla "Nebe a peklo")	Kč	1,-
CÍRKVE od počátku až po dnešní dobu	Kč	3,-
DESÁTERO PŘIKÁZÁNÍ	Kč	2,-
NAUKA O PÁNU	Kč	10,-

SPISY PODLE EM. SWEDENBORG

EMANUEL SWEDENBORG. Napsal Jar. Im. Janeček.		
S podobenkou a autografem. 160 stran		(rozeb.)
BŮH, ČLOVĚK, VĚČNOST. Napsal A. O. Brickman		(rozeb.)
JAK BŮH NAS ZÍSKÁVÁ. Naps. Cl. Lathbury	Kč	10,-
NÁBOŽENSKA FILOSOFIE. (Učení Swedenborgovo)	Kč	2,-
DUCH A DUCHOVNÍ SVĚT. Napsal Chauncey Giles	Kč	2,-
KDO BYL JEŽÍŠ KRISTUS. Napsal Ch. Gilles. 32 str.	Kč	2,-
U HROBU DÍTEK. Napsal A. O. Brickman. 155 stran.	Kč	8,-
NEVĚRA A ZJEVENÍ. Napsal dr. John Ellis	Kč	16,-
POZVANÍ JEŽÍŠOVO. Napsal E. C. Brown	Kč	1,-
VIDITELNÉ A NEVIDITELNÉ. Napsal T. S. Arthur	Kč	1,-
ČEMU UČÍ NOVA CÍRKEV KŘESŤANSKÁ	Kč	-,50
ÚHELNÍ KÁMEN EVANGELIA. Naps. A. O. Brickman	Kč	-,50
DUCHOVNÍ PÍSNĚ Nové Církve křesťanské	Kč	-,50
ČASOPIS NOVÝ JERUZALÉM (Swedenborská revue).		
Ročník II.—VI., XV—XXVI. po	Kč	5,-
Ročník XXVII. a další po	Kč	10,-

Objednati lze též ve všech knihkupectvích. Příslušnou částku zašlete předem.

JAROSLAV IM. JANEČEK
PRAHA - KRÁL. VINOHRADY Legerova ul. 18.

Přes 7000 stran a 3000 obrázků o Vesmírných lidech najdete na internetu:

www.vesmirni-lide.cz

www.vesmirnilide.cz

www.andele-svetla.cz

www.andelesvetla.cz

www.universe-people.cz

www.universe-people.com

www.cosmic-people.com

www.angels-light.org

www.angels-heaven.org

www.ashtar-sheran.org

www.himmels-engel.de

www.angeles-luz.es

www.angely-sveta.ru

www.anges-lumiere.eu

www.angelo-luce.it

www.anioly-nieba.pl

www.feny-angyalai.hu

(snadno získáte také v knihovnách a internetových kavárnách)